

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25—

neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 1

Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošti. čekov. zavihodu št. 11.842.

Ljubljana, 21. aprila.

Zveza industrijev objavlja polemiki članek proti Orjuni pod naslovom »Za industrijo Slovenije in proti terorju«. Članek kliče na pomoč vso javnost in vlado, češ, da hočejo nacionalisti upropasti lepa podjetja, kar bi bilo zlasti usodopolno za tisoče delojemalcev.

Protest-Zveze industrijev je v glavnem odgovor na članek »Nacionalizacija naših industrijskih podjetij« v »Orjuni« od 15. t. m. Tam je rečeno, da se je import čeških in avstrijskih Nemcev in Židov v našo industrijo zadnje leto podvojil. Ministrstvo trgovine je pozvalo vsa podjetja, da sporočijo podatke glede narodnosti in vere tujcev in da utemeljijo, zakaj je nameščenec na tem in tem mestu tujec in ne domačin. Da se ne bi poročalo kaj napačnega ali zavitega, pozivlja »Orjuna«, da se podatki tudi pri njej zbirajo, ter pravi, da bo proti zapostavljanju domačinov uporabila vsa sredstva, tudi teror.

Zdi se nam, ko smo prečitali »Orjuno« članek, da je Zveza industrijev ustrelila daleko preko cilja. Nihče ne more tajiti, da je zadnji čas invazija tujcev zelo občutna in da gre zelo preko one neobhodne potrebe, ki nam veleva dopustiti izredno kvalificirane tuje moči, če ni domačinov. V času, ko pada konjunktura, se to še bolj občuti. Tudi ni dvoma, da je Nemcem greben precej zrastle in da nekatere firme nima moč in dan pred očmi, da je Avstrija propadla. Jasno je, da ljudi, ki sistematično žalijo naš narodni čut in naš državljanski ponos, ne moremo trpeti na naših tleh. Tu ni debate. Ostali, v kolikor so začasno neobhodno potrebni, pa morajo neprestano uvaževati, kje so.

Zveza industrijev se bo smela pritožiti šele, če bi se odpor nacionalnih elementov obrnil proti ljudem, ki so dotičnim podjetjem absolutno potrebni, ker za to ni dobili domačinov, in ki so se obnašali taktično. Vsakdo ve, da se pri tem presoja stare uslužbenec mileje, a novoprišlede z vso pravico kar najbolj strogo. Zveza industrijev tudi pretirava, če kliče na pomoč vlado in pravi, da zaradi Orjune propadle tovarne. Bolje bi bilo, da članom svetuje, da se prilagode do skrajne možnosti novim razmeram. Zlasti nesimpatična je pretnja, da bo boj proti nepotrebnim tujcem škodoval — domačim delojemalcem.

Priznati moramo, da je pot, ki jo je svojim članom nastopila Zveza industrijev, zelo prenapeljena. Praktično mora računati z razmerami, ne pa pridigovati po listih. Industrija v Sloveniji je bistveno interesirana na porasti nacionalne ideje v Jugoslaviji. Ako hoče obdržati in ojačiti zaščito, ki jo more nuditi država in konsument, rabi mnogo nacionalizma. S separatističnimi nazorji in pa z mlačnežji se ne izvojujejo zaščitne carine.

Slovenska industrija more upati na avvaževanje le, ako preneha plemenski in avtonomistični vihar in ako naš nacionalizem premaga vse malenkostne in zastarele predsodke. Zato priznamo, da smo pričakovali, da stopi naša industrija v obrambo svoje eksistence na plan proti klerikalnemu avtonomizmu in separatizmu in za nacionalizem. Industrija ne more biti nacionalna le, kadar v Beogradu zahteva ugodnosti, ona mora biti nacionalna tudi doma. Zato bi bilo po našem, čisto iskrenem in prijateljskem prepričanju boljše, če bi si bila najnovejšo izjavo prihranila, in pomagala, da bi imele oblasti in — Orjuna čim manj povoda za pritožbo in intervencijo.

Anglija in Rusija

London, 21. aprila. I. »Daily Herald« objavlja pismo vodje delavske stranke Hendersona Bonar Lawu, v katerem stranka nastopa zoper ukrepe vlade za ukinjenje izvoza v Rusijo. Bonar Law je Hendersonu odgovoril, da angleška vlada gotovo nima namena sprečevati svobodnega razvoja prometa z Rusijo, da pa so bili ukrepi vlade potrebni, ker je Rusija prekršila trgovinsko pogodbo in konfiscirala več angleških parnikov v svojih lukah.

DR. SEIPEL V ŽENEVI

Ženeva, 21. aprila. S. Dr. Seipel je sredič dospel v Ženevo. Na podlagi tega, kar se je moglo ukeniti in uvideti dosežaj, je veliko posojilo za Avstrijo zagotovljeno proti polni stoprocentni garanciji. Efektivna izvedba akcije za posojilo in njega realizacijo se je že začela. V pondeljek se dr. Seipel vrne na Dunaj.

Pašić poverjen s sestavo koalicijske vlade

V VLADO BODO POZVANI RADIKALI, DEMOKRATI IN ZEMLJORADNIKI. — PAŠIČEV MANDAT TOČNO OPREDELJEN.

Beograd, 21. aprila. g. Nikola Pašić je dobil mandat za sestavo poslovne koalicijske vlade.

Kralj je izrekel željo, da naj se pogajanja med strankami kar najbolj pospešijo. Za koalicijo pridejo v poštev radikali, demokrati in zemljoradniki. Ako bi Pašiću razgovori z zemljoradniki ne uspeli, bi se koalicija omejila le na radikale in demokrate.

Beograd, 21. aprila. pg. Danes dopoldne se je vršila konferenca radikalnih ministrov o politični situaciji. Tudi oni radikalni ministri, Uzunović, Trifunović, Vujičić, ki so se doslej protivili koaliciji z demokrati, so danes izpremenili svoje mišljenje. Pašiću je uspelo, jih prepričati, da ni računati na homogeno radikalno vlado in konferenca se je soglasno izjavila, za ustavno politiko in proti sodelovanju z revizionističnimi strankami.

Po konferenci so ostali v predsedništvu vlade še gg. Pašić, Ljuba Jovanović in dr. Ninčić. Potem je odšel Ljuba Jovanović na dvor in prošil za avdienco. Bil je takoj sprejet. G. Jovanović je podal kralju pojasnila glede pogajanj radikalne stranke z Radićem. Izjavil je, da radikali nikakor niso hoteli zapustiti osnove Vidovdanske ustave. Ako zagrebški protokol vzbujaa sum, da se je to zgodilo, potem je treba povdarjati, da radikalna delegata Gjuričić in Janjić sploh nista imela pooblastila pristati na kakršnekoli predloge. Radićeve in Koroščeve zahteve da so bile s sklepom konference radikalnih ministrov od 14. aprila, torej še pred Radićevim nedeljskim zborom, odbite. G. Jovanović je kralju končno izjavil, da so radikali pripravljeni vstopiti v koalicijo z demokrati in v vsako stranko, ki stoji na stališču ustave.

Z dvora se je vrnil g. Jovanović v ministrsko predsedništvo.

Ob 15.30 je bil pozvan h kralju začasni predsednik parlamenta dr. Peleš, ki je podal formalni nasvet, da krona poveri

mandat za sestavo nove vlade, ki bi naj bila poslovna, g. Nikoli Pašiću.

Ob 17. je bil sprejet g. Pašić. Avdiencia je trajala nad eno uro. Kakor doznajam iz uradnih krogov je vladar stavil g. Pašiću nekatera vprašanja in sicer:

Ali stoji radikalna stranka na stališču izvedbe (»primene«) vidovdanske ustave in ali bo tudi v bodoče vztrajala na tem stališču? Dalje, ali se namerava radikalna stranka še naprej pogajati za sporazum s političnimi skupinami, ki ne stojijo na tem stališču? Ali je radikalna stranka v zagrebškem protokolu, ki sta ga podpisala dr. Gjuričić in dr. Janjić, dala kakšne ustavne koncesije? Zahteva se publikacija tega protokola. Končno, ali je radikalna stranka za koalicijo?

Pašić je odgovoril, da stoji na stališču vidovdanske ustave ter da je z razgovori samo poizkušal izvesti za mišljenje in želje Radićevega bloka. Pripravljen je dati jamstva, da se z revizionisti ne bo več razgovarjal in da bo sodeloval v bodoči državni politiki samo z onimi skupinami, ki priznavajo vidovdamsko ustavo. Kar se tiče zagrebškega protokola, je Pašić izjavil, da so bile to le beleške delegatov, ki nimajo nobene vrednosti in on tudi nanje ni pristal.

Kralj je vzel Pašićeve izjave na znanje ter je izrekel željo, naj se sestavi vlada, ki bi skušala v parlamentu izvesti uradniški, invalidski in agrarni zakon.

Pašić se je po sprejetju mandata za sestavo koalicijske poslovne vlade vrnil v svoj kabinet in sporočil ministrom, da je mandat sprejel. Nekateri ministri so takoj odšli v radikalni poslanski klub in naznanili poslanecem Pašićevo misljo. Večina poslancev je vzela to molče na znanje, manjšina je ploskala. Nekateri poslanci so glasno izražali nezadovoljstvo. Minister Krsta Miletić je takoj izjavil, da noče biti več minister.

Začetek pogajanj

DEMOKRATI ZAHTEVAJO POSLOVNO VLADO Z VOLILNIM POBLASTILOM.

Beograd, 21. aprila. g. Ljuba Davidović je prejel od Pašića povabilo na sestanek za jutri ob 10. dopoldne. Demokratski klub je sklican za pol 9. Istočasno bo zboroval tudi radikalni klub.

STALIŠČE DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 21. aprila. gr. Z designationo gosp. Pašića je po šestih dneh zaključena prva faza težke krize. Krona, ki je zadnje dni skrbno sondirala teren ter se je posvetovala z raznimi političnimi prvaki, se je odločila za jasen pravec bodoče državne politike. Pomen mandata, ki ga je dobil gosp. Pašić, je dvojen: izključene so vse kombinacije s strankami, ki stremijo za razbitjem državnega jedinstva, izključena je pa tudi enostranska eksploatacija težkega položaja potom obnovitve homogene radikalne vlade.

Sedaj prihaja doba pogajanj. Demokrati pristajajo na koalicijo z radikali v zavesti, da doprinašajo s tem veliko strankarsko žrtev, zahtevajo pa, da se povsem točno fiksira glavne konture bodoče politike. Predvsem je potrebno, da radikalna stranka tudi javno opredeli svoje stališče napram revizionističnim skupinam. Demokrati smatrajo nadalje, da mora biti delovni program nove vlade čim krajši. Vsebuje naj zakone, katerih rešitev je nujna. Nova vlada naj dobi z imenovanjem tudi pooblastilo, da po izterpanju parlamentarnega programa razpusti narodno skupščino ter izvede nove volitve. Izključiti se mora možnost, da bi se ponovila igra, ki je privedla do 16. decembra. Izvršiti se mora reparacija vseh protizakonitih aktov, ki jih je zagrešil radikalni režim zlasti proti uradništvu. Vprašanje portfeljev

smatrajo demokrati za podrejeno, vendar smatrajo za neobhodno potrebno, da se ministrstvo notranjih poslov prepusti njim.

Računati je zlasti radi »reparacij« na znatne težkoče v pogajanjih. Gotovi radikalni krogi skušajo tudi nadaljevati svoje intrige proti koaliciji ter nocoj razširjajo vesti, da prideta jutri v Beograd dva nova odposlanca Stjepana Radića in da so klerikalci sporodili radikalnim prvkom, da bi bili pripravljeni, za vsako ceno vstopiti v vlado. Glavni namen teh vesti je pač ta, da bi demokrati bili pri pogajanjih kolikor mogoče popustljivi. Pretnje so zaman; že zato, ker demokrati smatrajo udeležbo na vladi kot žrtev in ne kot dobiček.

Kar se tiče zemljoradnikov, ni mnogo upa, da bi vstopili v vlado. Zahtevajo namreč strankarske koncesije, na katere bi tudi demokrati ne mogli pristati.

KRALJEVA INTERVENCIJA?

Beograd, 21. aprila. g. V političnih krogih se govori, da bo kralj, ako se pojavijo težkoče pri pogajanjih osebno interveniral ter pozval politične voditelje v poštev prihajajočih skupin na skupno posvetovanje, ki bi se vršilo pod njegovim predsedstvom in kjer bi se naj izgladila vsa eventualna nesoglasja.

V ostalem je računati, da tokrat g. Pašić ne bo poskušal igrati svoje znane igre, ker mu je bilo prav jasno rečeno, da je homogeno radikalna vlada nemogoča. Z ozirom na to bo pač tudi brzo utihnila partizanska burja, ki je danes razsajala po radikalnem klubu proti temu, da bi morali radikali dati »vlast iz svoje roke«. Radikalni klub ima jutri dopoldne sejo.

VELIKA EKSPLOZIJA V KRAGUJEVCU.

Kragujevac, 21. aprila. p. Nocoj ob 20.20 velika eksplozija v vojaškem topniškem zavodu. Ker delavcev ni bilo v tovarni, ni bilo človeških žrtev. Stvarna škoda je velika. Vsed detonacije so po mestu popokale šipe.

FRANCOZI IN RADIĆEVE IZJAVE.

Pariz, 21. aprila. p. »Figaro«, kakor tudi vsi važnejši francoski listi prinašajo Radićeve izjave na zagrebškem zboru, v

kateri zahteva Radić hrvatsko seljaško republiko in izjavlja, da bodo Hrvatje z Nemci do zadnjega diha. V francoskih političnih krogih je izzvala ta izjava veliko nevoljo.

NOVI ITALIJANSKI SENATORJI IZ DALMACIJE.

Rim, 21. aprila. I. Včeraj je imenoval kralj šest novih senatorjev in sicer Antona Grossicha iz Reke, Antona Tacconija iz Splita, Antona Ciplica iz Trogirja, Filipa Cremonesija, rimskega komisarja, grofa Samminlatella in Morella.

Pomen Koroščeve avdiјence

ZADNJE INTRIGE RADIĆEVEGA BLOKA.

Beograd, 21. aprila. g. Po včerajšnji avdiјenci dr. Korošca so skušali interesi v krogi vzbuditi impresijo, da je nastal v razvoju krize nov preobrat in da je možna obnovev situacije, kakršna je bila pred nedeljsko Radićevo skupščino. Govorilo se je, da bo Pašić prišel nove razgovore z Radićem, klerikalci in spahovci. Vse te vesti tvorijo le del intrige, s katero je upal separatistični blok še v zadnjem hipu prepričati mandat krone za sestavo koalicijske vlade državotvornih strank.

O sami avdiјenci dr. Korošca sem izvedel iz izvrstno podučenega vira sledeče: Vlada se ni hotel izpostaviti očitku, da sam ne čuje mišljenja združenih federalistov. Zato je bil pozvan dr. Korošec kot zastopnik separatističnega bloka v dvor. Dr. Korošec je skušal vladarju predočiti zahteve bloka v znatno milejši luči. Govori se, da so njegova pojasnila napravila vtis skrajne neiskrenosti. Dr. Korošec je zatrdel, da so Radić, Spaho in on solidarni. Z ozirom na to izjavo je od-

padel nameravani poziv voditelja muslimanov dr. Spaha v dvor — kar je karakteristično za presojo vprašanja, ali pridejo te skupine pri sestavi vlade v poštev. Z mandatom, ki ga je dobil gosp. Pašić, je situacija v tej ozirom prečiščena.

Klerikalci in muslimani so globoko deprimirani ter danes zopet obupno širijo vesti, da se parlamentarnega dela sploh ne udeležijo. Njihovih groženj se seveda nikdo ne boji.

Nocoj je dr. Korošec odpotoval v Ljubljano, da se udeleži glavne skupščine Zadržne zveze, kateri je predsednik. V Ljubljani ostane dva ali tri dni, nakar se napoti v Zagreb, kjer bo razpravljaj z Radićem o nadaljnjem postopanju. Dr. Korošec je včeraj in danes razvijal živahno delavnost, da bi ovrnil koalicijo med demokrati in radikali. V Zagrebu hoče baje Radića pridobiti za znatno redukcijo programa in je, kakor se govori, tudi telefonično pozval svojega mojstra, da prične z licitacijo navzdol.

Italijanski klerikalci kapitulirajo pred Mussolinijem

POSLANSKI KLUB PROTI STURZU. — ZATAJENJE TURINSKIH SKLEPOV. — NEIZOGIBEN RAZKOL STRANKE.

Rim, 21. aprila. I. Parlamentarni klub popolarov se je včeraj popoldne sestel k seji pod predsedstvom posl. de Gasperi in je skoro soglasno (70 proti enemu glasu; 10 poslancev se je glasovanja vzdržalo) odobril resolucijo, v kateri odobrava dosedanje delo vlade, priznava njene zasluge za spiritualno povzdigo in rekonstrukcijo narodne zavesti in ji izraža svojo popolno vdanost. Obenem izjavlja klub, da se je odrekel svojim, v Turinu na poplarskem kongresu stavljenim zahtevam po ureditvi volilne reforme po proporcionalnem sistemu in da bo sprejel ureditev tega vprašanja, kakor bo uvidela vlada, da je prav.

Mussolini, kateremu je minister poplarske stranke Cavazzoni naznanil izid glasovanja, je izrazil nad izidom svoje zadovoljstvo in je zahteval, da se resolucija objavi s podpismi mero-dajnih osebnosti popolarov v časopisih.

S tem sklepom, ki je vzbudil vsled brskantnega zatajenja turinskih sklepov splošno senzacijo, je za enkrat odstranjena kriza vlade, istočasno pa do skrajnosti poostrena kriza v klerikalni stranki. Razcep stranke se smatra sedaj za neizogiben, ker ni dvoma, da se don Sturzo, ki je bil iniciator turinskih sklepov, ne bo pustil na tak način blamirati in odtisniti.

Ruhrska debata v lordski zbornici

ZUNANJI MINISTER POVDAJA PRIJATELJSTVO S FRANCIJO

London, 21. aprila. j. Včeraj se je vršila v lordski zbornici obširna debata o zunanjih politikah. Lord Curzon je odgovarjal na interpelacijo lorda Buchmaherja o ruhrskem vprašanju in lausannski konferenci v tem smislu, da je Anglija odbila garancije, ki jih je Francija zahtevala v decembru, ker bi mogle škodovati angleškemu gospodarskemu življenju. Anglija je vedno pripravljena sporazumno s Francijo urediti velikopotezno politiko v Evropi in na Vzhodu. Anglija je pripravljena vsak čas aktivno sodelovati; izgleda, da ta trenutek ni več daleč. Čeprav je Nemčija soglasno sklenila vztrajati v politiki odpora, ponavlja lord Curzon vedno še svoj nasvet, ki ga je Nemčiji že dal, da naj prva stori korake in tako napravi v javnosti in pri zavezniških državah vtis, da boče odnehati. Anglija je prepričana, da mora takla ponudba priveriti takoj do pogajanj med Francijo in Belgijo ter ostalimi zavezniški. Storila bo vse, da omeji nadaljne konflikte.

Nato je povzel besedo sir Grey, ki je izjavil, da soglašja z izjavami lorda Curzona razen v točki, da je treba vprašanje reparacij in varnosti Francije reševati ločeno, ker je mnenja, da to ne more imeti uspeha. Nemčija naj čim prej stavi sprejemljive predloge in gotovo je, da bo šla rešitev gladko od rok. Nemški in francoski poslanik sta bila na seji navzoča.

UGODEN VTIS V PARIZU.

Pariz, 21. aprila. j. Na Quai d'Orsayu izjavljajo, da Curzonov govor v Parizu ni iznenadil, kjer niso nikdar dvomili, da je Anglija trdno odločena obdržati antanto s Francijo. Vsekakor pa pozdravljajo, da je to dejstvo Curzon še enkrat povdaril. V ostalem dokazuje govor angleškega zunanjega ministra, da se An-

glija bliža francoskemu stališču. Tudi v Londonu samem je napravil govor prav dober vtis. Posebno je ugajalo mesto, kjer Curzon apelira na prevdarne elemente v obeh državah.

TUDI V BERLINU SO ZADOVOLJNI S CURZONOM.

Berlin, 21. aprila. j. Berlinski listi se bavijo z včerajšnjim govorom lorda Curzona v zgornji zbornici in naglašajo, da bo ministrov govor napravil v Nemčiji kakor v Franciji silen vtis. Saj je dal razumeti, da bi bila njegova vlada pripravljena prevzeti vlogo posredovalca. Listi menijo, da bo iniciativa prišla z nemške strani v najkrajšem času.

DOGODKI V PORUHRJU.

Curich, 21. aprila. I. Včeraj so Francozi zasedli v Badnu mesti Gengenbach in Ortenburg, pa so ju zvečer že izpraznili. V Duisburgu so danes aretirali glavnega ravnatelja »Reinischer Metallwerke und Maschinenfabriken«. Vojaško sodišče v Bochumu je danes obsodilo na dolgoletno ječo več delavcev, ki so metali kamene v Francoze.

V več mestih zasedenega ozemlja se se včeraj in danes sestale strokovne delavske organizacije, ki so na svojih zborovanjih sprejemale resolucije, v katerih se zahteva za delavstvo povisjanje plač. Istotako so zahtevali včeraj delavci pri transportni, gradbeni in kovinski obrti od svojih delodajalcev povisjanje plač. Zdi se, da bodo delodajalci, vsaj gotovo industrijci, povisjanje odklonili z ozirom na nastale razmere, ki eksporta niso ugodne.

EPILOG H KOMUNISTIČNEMU PUČU.

Berlin, 21. aprila. I. Včeraj je bilo v Mühelmu aretiranih nadaljnjih 50 vstajev, ki so pri zašiljanju priznali, da so res hoteli zavzeti magistrat in se polastiti vodstva mesta.

Borza dne 21. apr.

Zagreb. Borza ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 0.1395 — 0.13975, Berlin 0.385 — 0.3875, Budimpešta 2, Praga 296.50 — 297, Milan 491 — 491.50, London 462 — 462.50, Pariz blago 658, zaključek 657.50, Newyork denar 98.50 — 99.75, Curih 1800 blago.

Curich: Berlin 0.0215, Newyork 551, London 27.66, Pariz 36.60, Milan 27.17, Praga 16.42, Budimpešta 0.11, Beograd 5.60, Sofija 4.20, Varšava 0.012, Dunaj 0.0077375, avstr. žig. krone 0.00775.

Newyork, Beograd 101.25, Praga 298, Curih 18.14, Milan 495, London 465.29, Pariz 665.50, Dunaj 0.1425, Budimpešta 2.1250, Varšava 0.21.

Domače vesti

* Cenjene naročnike prosimo, da reklamirajo pri upravništvu lista položnice, ako jih niso še prejeli.

* Kralj in kraljica na Bledu. Kakor smo avtentično izvedeli, nameravata kralj in kraljica tudi letos sprovesti nekaj tednov na Bledu. Vladaja dopeta najbrž v drugi polovici junija na Gorenjsko ter ostaneta pri nas še ves mesec julij. V vili «Suvobor» na Bledu so odredene nekatere stavbne preureditve.

* Veliko zborovanje Orjune na Trsatu - Sušaku. Dne 30. aprila priredi zagrebški oblasni odbor Orjune v spomin smrti narodnih mučnikov Zrinjskega in Frankopana veličastno zborovanje na frankopanskem gradu Trsatu.

* Akademsko pevsko društvo poljevnike iz Lvova priredi 28. t. m. koncert v Unionski dvorani. Proizvajali bodo poljske kompozicije bogatega programa. Opozorjamo p. n. občinstvo, da si preskrbi vstopnice že v predprodaji naše «Glasbene Matice», ki aranžira koncert. Vabimo vse, da v kar največjem številu posetijo koncert, ker je to prvi slučaj, da nas obiščejo bratje Poljaki. Kakor znano, prirede Poljaki turnejo po celi Jugoslaviji in nikakor ne smemo zaostati za drugimi mesti naše kraljevine. Naša narodna dolžnost je, da jim priredimo najpriščnejši sprejem. To je obenem njihovo poučno potovanje, na katerem želijo spoznati поблиže naš narod.

* Poljski pevci v Mariboru. Akademsko pevsko društvo «Chor tehnik» iz Lvova se ustavi tudi v Mariboru in priredi v četrtek 26. aprila v Narodnem domu koncert.

* Novi jugoslovanski konzulati in konzuli v Zedinjenih državah. Naše poslaništvo v Washingtonu poroča: Ameriška vlada je dovolila, da se otvorijo novi jugoslovanski konzulati v Pittsburghu, Clevelandu in Denveru; pri konzulatu v Pittsburghu je imenovan za upravnika poslov gosp. Filip Dominiković, vicekonzul; v Clevelandu dr. Ivan Perne, vicekonzul; pri konzulatu v Denveru pa gosp. Branko Adžemović, vicekonzul. Vsi ti konzulati bodo pričeli v kratkem poslovati.

* Bolezen Stojana Protića. Stojan Protić je že nekaj dni bolan. V petek se je po Beogradu razširila vest, da se je njegovo stanje zelo poslabšalo, kar je izzvalo zlasti v radikalnih krogih precejšnje vznemirjenje. Vendar pa je izključena vsaka nevarnost.

* Tajnosti črnogorskega dvorskega arhiva. Kakor smo že poročali, je počinja v Cetinju odkrila štiri velike vreče črnogorskih dvornih dragocenosti in dvornega arhiva, ki so bili zakopani o priliki bega kralja Nikole leta 1916. iz Črne gore. Sedaj se poroča o interesantnih pojedinostih tega arhiva. V arhivu so našli mnogo dokumentov, ki so važni za zgodovino Črne gore in ki se nanašajo celo na dogodke, ki so se vršili pred 200 leti. Osebito važen je dokument, ki se nanaša na volitev Njeguša Petrovića I. za metropolita in gospodara Črne gore. Vsi dokumenti so bili po begu kralja Nikole izkopani in poslani z ladjo po Skaderskem jezeru in reki Bojani, da se prepeljejo v zapadne države. Ker pa je bil izliv Bojane okupiran po avstro-ogrski vojni mornarici, se je ladja vrnila in arhiv je ostal v Cetinju, kjer so ga avstrijske oblasti konfiscirale. Pozneje je avstrijska vlada dokumente vrnila in jih izročila črnogorskemu dvornemu maršalu, ki jih je hranil do leta 1918., ko je naša armada vkorakala v Cetinje.

* Konferenca za medsebojno pravno pomoč s Poljsko. Prihodnje dni se prične v Beogradu konferenca poljskih in naših delegatov za sklenitev pogodbe o medsebojni pravni pomoči med Poljsko in Jugoslavijo. Kot naša delegata sta imenovana predsednik višjega državnega sodišča v Ljubljani dr. Janko Babnik in vseučiliški profesor dr. Arangjelović; Poljsko pa bo zastopal beograjski poslanik dr. Okenski.

* Smrtna kosa. V Krškem je umrla ga. Amalija Jugović, roj. Papež, veleposestnikova vdova iz ugledne rodbine. Pokojnica je bila znana in priljubljena daleč na okrog kot izobražena in dobrotljiva dama. Bila je sestra predsednika državnega sodišča g. dr. Otona Papeža in prof. Antona Papeža. Pogreb bo jutri, v ponedeljek ob 16. v Krškem. — V Novem mestu je včeraj umrla ga. Filipina Smola vdova po viš. sod. svetniku. Dosegla je starost 65 let. Pogreb bo jutri ob 15. v Novem mestu. — V Zagrebu je v nekem sanatoriju preminul g. Emil Gmajner, bivši hotelir in posestnik v Radečah pri Zidanem mostu. Blag jim spomin! Prizadelem rodbinam naše sožalje!

* Kralj Aleksander za dijaštvo. Kralj Aleksander je podaril dijaškemu društvu «Napredek» v Stipu 2500 dinarjev za društveno knjižnico.

* Sodišni izpit sta položila avskultanta pri kr. državnem sodišču v Ljubljani gg. dr. Boris Mihalič in dr. Josip Senk. Čestitamo!

* Naši zdravniki v zdravstvenem svetu. Ministrstvo za narodno zdravje je imenovalo v zdravstveni svet sledeče slovenske zdravnike: dr. Zivka Lapajna iz Ljubljane, dr. Ivana Rajšpa iz Celja in dr. Alojza Zalokarja iz Ljubljane.

* Ortopedski zavod v Trebinju. Ministrstvo za socialno politiko je sklenilo

premestiti ortopedski zavod iz Banjaluke v Trebinje, ker se Trebinje nahaja na križišču potov iz Dalmacije, Hercegovine in Črne gore.

* Konec pism s šifriranimi naslovi. Pošta odslej ne bo več sprejemala v odpravo pism s šifriranimi naslovi, ki so dolgo služila kot priljubljeno občevalno sredstvo zlasti zaljubljenim parom pod skrivališčem «poste restante». Časi se spreminjajo, novi čas je pomel tudi to napravo, za katero bodo žalovala pač le mlada srca sedanjih generacij, prihodnje pa o njej že več vedele ne bodo. Pošta bo tako pisma vračala pošiljalcem, ako bodo znani, drugače pa bo z njimi ravnila kot z nevredljivimi pošiljkami.

* Chemotechna. V Ljubljani, Mestni trg št. 10 se je otvoril laboratorij za izdelovanje kemičnih farmaceutičnih in sorodnih produktov. Domačemu podjetju želimo najboljši uspeh.

* Čipkarice, gospodinjice! Dva rodova se nosijo kleklane čipke, kupljene pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Pod Trančo št. 1. So garantirano lepo delo iz trpežnega pristnega lanenega sukanca. V prometu so tudi enake čipke iz bombažnega sukanca (Glanzgarb) na videz lepe, a trpe le nekaj let ter zgrube po prvem pranju svojo obliko. Te se nikakor ne morejo z našimi primerjati. Za slabo blago je vsaka cena pretirana. Dobro blago pa ni nikdar dragoceno. Čipke se dobe, dokler traja sedanja zaloga sukanca primeroma po nizki ceni, zato naj nobena gospodinja ne zamudi prilike ugodnega nakupa. Prodaja se tudi lepo konfekcijsko blago. Gospe in čipkarice dobe vse potrebščine za kleklanje in šivanje konfekcije po najnižji ceni. Oddaja se tudi delo na dom kot dober postranski zaslužek. Sprejemajo se naročila za izdelovanje čipk in konfekcije po združnih ali zadrugi izročilih vzorcih. Glej tudi današnji inšerati!

* Razprava proti ravnanju Jadranske banke Kamenarovič, ki ga toži bivši minister Anton Kristan radi obrekovanja, bi se morala končno po večmesečnem izmikanju obtožbenca vršiti včeraj. Pokazalo pa se je, da je ravatelj Kamenarovič menda brez stalnega bivanja, poskuša izročiti mu vabilo za razpravo so bili brezuspešni in razprava je bila preložena. Sodišče bo sedaj znova poskušalo dognati, kje se Kamenarovič pravzaprav nahaja.

* Otroci ponesrečili radi neprevidnosti staršev. V soboto je hotela 9 letna hčerka pekarskega mojstra Jelenca na Pobrežju pri Mariboru po nalogu staršev zagreti zajutrek za svojo mlajšo sestro. Zakurila je samovar s špiritom. Radi neprevidnosti je samovar prevrnila in ves špirit polila po sebi. Deklica je bila takoj vsa v plamenu. Z gorečo obleko je bežala iz prvega nadstropja v pritličje klica je na pomoč. Dobila je težke opekline po vsem životu. Prepeljali so jo v bolnico.

* Ostra kazen tihotapca. Mariborska carinarnica je zasačila rumunskega državljanca Ignaca Bena, ki je hotel iz Gradca vtihotapiti veliko množino blaga, ni pa imel denarja za carino. Mož se je sicer izgovarjal, da ga je k temu napeljal nekdo, ki mu je ponujal dobre trgovske zveze v Mariboru in Beno sumi, da ga je potem ravno dotični prijatelj ovađil. Carinarnica je Benu naložila 44 tisoč dinarjev globe. Ker pa te ni mogel plačati, so mu kazen spremenili v enoletno ječo. Mož pa je skušal še pobegniti in so ga zato pripeljali v sodniške zapore vkleknjenega. Podobne goste dobiva mariborsko sodišče čisto. Toda običajno potem lepega dne kak neznanec založi globo in tihotapec gre zopet na svobodo in novo delo.

* Senzacionalen samomor v Skoplju. Te dni je izvršil v Skoplju samomor ravatelj «Zemaljske banke» g. Pera Petrovič. Samomor je vzbudil veliko senzacijo, ker se je zvedelo, da je Petrovič izvršil samomor radi poloma firme Kaženegro in Saljistro, ki je bila ena največjih in najuglednejših v južni Srbiji. Petrovič je namreč trdil kreditiral nad 2 in pol milijona dinarjev. V celji zadevi se vodi obsežna preiskava.

* Nečloveški zločinec. Osješka «Straža» poroča o sledečem tragičnem dogodku: V vasi Prkoveci je vaški fant Viktor Kovačević na sveti večer 24. decembra ponoči vdrl v stanovanje 90 letne Eve Debelič in jo posilil. Starka je zadobila težke poškodbe in je 6. januarja t. l. umrla. Državno pravdnštvo je Kovačevića obtožilo in zahtevalo, da se ga obsodi na dosmrtno ječo. Osješki sodni dvor mu je prisodil 5 let težke ječe.

* Aretiran žepar. Dne 17. aprila je orožništvo v Kamniku aretiralo Ivana Zavrla, p. d. Repnika iz Zaloga pri Kamniku, ker je ukradel svojemu prijatelju Francetu Galjotu iz Lahovič listnico z 10.000 kronami in nato denar skril v spodnje blaže.

* Razne nesreče. Ivanu Cofu, posestnikovemu sinu iz Virmaš, je pri streljanju z močnarji puhal smodnik v obraz in mu prizadel težke opekline. — Frano Burgar, hlapec v Ljubljani v Škofji ulici, je razmetaval z voza gramoz. Stal je v gramozni trugi in se pri tem nekoliko nagnil, vsled česar je izgubil ravnotežje ter padel vznak na tla. Priletel je z glavo na kamen ter si razbil lobanjo. Težko ranjenega so sicer takoj oddali v bolnico, vendar pa je le malo upanja, da bi okreval. — Janez Basaj, tesarski vajenec v Cerkljah pri Kranju, se je pri tesaanju hloda težko vseknil v levo nogo. — Marija Zajc, služkinja pri posestniku

Francetu Grčarju se je po nerodnosti vžgala s cirkularno žago v desno roko.

* Vsa čast gospodinjam, ki zahtevajo pri trgovcu odločno domač izdelek «Pe-katete». So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

* V kavarni «Central» v Ljubljani vsak dan koncert. Vstop prost.

* Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znamko «Peko» so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

TRAGEDIJA UBOGE DIJAKINJE.

V četrtek ob desetih dopoldne, ko je na beograjski univerzi zazvonil zvon v znamenje začetka predavanj, se je vrgla z okna tretjega nadstropja na dvorišče mlada dijakinja. Nihče je ni videl, a nekaj ljudi, ki so slišali padec, so hiteli na dvorišče, kjer so našli na tleh mlado dekle s polomljenimi nogami in vso v krvi. Kmalu se je zbralo na dvorišču tudi več dijakov, ki so spoznali v dekletu Darinko Petrovič, slušateljico tretjega leta na filozofski fakulteti. Dekle je ležalo še vedno v nezavesti in so ga odpeljali v vozu proti bolnici. Z njo se je vozila še ena koleginja. Med potoma je prišla Darinka k sebi in je povedala koleginki, da se je hotela usmrtiti iz obupa nad krivico, ki se je zgodila njeni ubogi materi, ki jo je stanovanjsko sodišče obsodilo na povijanje stanovanjske najemnine za celih 400 dinarjev, četudi je dobro znano, da je za njeno mater to odločno preveč. Dalje Darinka ni govorila in ko so prišli v bolnico, je padla zopet v nezavest. Zdravniška pomoč ni mogla nesrečni dijakinji več pomagati, ker razen drugih težkih poškodb je imela tudi zdrobljen tilnik in je umrla že ob 3. popoldan.

Darinka je bila znana med tovariši in tovarišicami na fakulteti kot vzorna učenka, pošteno dekle in nežna hčerka. Bila je stara 23 let.

LJUBAVNI ROMAN ZAGREBSKEGA REDARJA.

Trgovca Josip Vrhovnik je v soboto jutraj, ko se je vračal domov, našel blizu svoje hiše v Zagrebu močno okrvavljeno truplo nekega redarja, ki je ležalo na trebuhu. Nedaleč od redarja je stalo neko dekle, ki je bilo tako razburjeno, da se je zdelo, da je blazno. Vrhovnik je o dogodku takoj obvestil policijo, pasanti pa so med tem odpeljali dekleta v bolnico, kjer je izjavilo, da je obstreljena. Na kraj nesreče došla komisija je ugotovila, da je mrtvi redar 33 letni Franc Martinič, ki se je ustrlel s službenim samokresom. Poleg njega so našli listek z napisom: «Storil sem, kar sem že dolgo nameraval. Ni mi bilo za življenje.» Martinič je pred samomorom streljal na natakario Marijo Težak, s katero je imel ljubavno razmerje. Ljubzen pa ni bila srečna, ker je bil Martinič oženjen in je imel tudi že otroke. Vest o strašnem dogodku je njokovo ženo silno pretresla in to tembolji, ker se ji ni niti sanjalo, da je imel njen mož tako ljubavno razmerje. Bil je namreč nenavadno dober soprog in tudi izredno vesten v službi.

Objave

* Tombola Sokola II. v Ljubljani se vrši 22. aprila ob 15. uri. Le v slučaju da stalni dež onemogoča prireditve, to preložena na 29. aprila.

* Akad. soc. ped. krožek v Ljubljani priredi sestanek v ponedeljek, 23. t. m. ob 8. zvečer na moškem učiteljskišču. Vspored: 1.) Izobraževalno delo med ljudstvom. (Referira Srečko Kosovel). 2.) Razgovor. Vabimo vse, ki se za to vprašanje zanimajo, posebno učiteljski naraščaj. — Odbor.

* Društvo zasebnih nameštencev. — Občni zbor krajevne skupine Ljubljana se vrši v ponedeljek 23. t. m. ob 8. uri zvečer v Mestnem domu (velika dvorana). Dnevni red je bil objavljen v «Glasilu» št. 3. Poselnih vabil se ne bo razpošiljalo. Z ozirom na veliko važnost tega obnega zbora pričakujemo polnoštevilne udeležbe. — Osrednji odbor.

* Društvo orožniških vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani valj svoje člane in članice na 4. redni občni zbor, ki bo 6. maja ob 9. dopoldne pri Novem svetu v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Eventualni pismeni predlogi naj se predložijo 6 dni pred občnim zborom predsedstvu.

* Ruski odbor v Ljubljani prosi svoje člane, da se udeležijo I. splošne seje kolonije II., ki se vrši v Mestnem domu danes ob 15.

* Promenadni koncert muzike Drav. divizije v Ljubljani (kapelnik dr. Josip Cerin), v nedeljo 22. t. m. ob 11. v «Zvezdi». Spored: 1. Dvofak: Odločki iz opere «Trdoglavci»; 2. Venzel: «Nepozabni», pesem; 3. Rossini: Uvertura k operi «Viljem Tell»; 4. Wagner: Nočni spev iz muz. drame «Tristan in Izolda»; 5. Šinzel: Ruske pesmi.

* Kino Matice v Ljubljani predvaja od 22. do 25. t. m. veliko pustolovsko dramo v šestih dejanjih «Junak pustinja». Drama je posneta iz življenja v ameriškanskih prerijah ter nudi s svojimi prirodnimi slikami najlepši užitek. Pred dramo se predvaja kot predigra burka v enem dejanju. «Iščem stanovanje». Burka vzbuja cele salve smeha.

* Sokolsko gledališče v Radovljici uprizori v nedeljo dne 29. t. m. ob osmih zvečer zabavno komedijo iz kmečkega življenja «Pritožne bukve». To bo zadnja sezimska predstava, ki jo uprizori članstvo. Na praznik 10. maja zvečer in v nedeljo 13. maja popoldne igra društvena šolska decapripovedko «Sneguljica» in «Kerčec». V soboto 19. maja se vrši zvečer druga obletnica pričetka gradbe družabnim večerom za člane sokolskih društev in njihove družine.

ca in Kerčec. V soboto 19. maja se vrši zvečer druga obletnica pričetka gradbe družabnim večerom za člane sokolskih društev in njihove družine.

* Ljudski oder v Mariboru vprižori v nedeljo 22. t. m. ob pol 16. uri v Narodnem domu tri burke enodeljanke in sicer: «Ne kliči vraga!», «Kje je meja?», in «Damoklejev meč». — V burkah nastopi več gospodov in gospodičen prikrat na Ljudskem odru, kar si bo gotovo zanimivo ogledati. Predstava je predzadnja v sezoni. — Zadnja predstava se vrši 30. aprila, ko bo vprižorjeno originalno delo preproste mariborskega delavca «Zrivo», delavska igra v 4 dejanjih.

* Prostovoljno gasilno društvo v Rimskih Toplicah priredi 6. maja ustanovitveno slavnost povodom blagoslovljenja nove brizgalne. Cenjeno občinstvo in tovariši gasilci se vlučno vabijo.

* «Ko pomlad nam cvetje trosi» itd. Lovci! V popoldnevi okrasbe Vaših z lovskimi trofejami upremljenih sob, ne zamudite si nabavit Iv. Rozmanovo «I. Jugoslovansko lovsko koračnico» — «Srečni lovec», ki je simpatične vsebine za enoglasno petje s spremljevanjem klavirja in violine. Dobi se v Narodni knjižnici in knjižarni Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani.

* Prodajalec življenjskih potrebščin! V smislu uredbe osrednje vlade mora vsakdo, ki prodaja življenjske potrebščine v obratovalnici, na trgu ali drugem kraju, sumarno ali podrobno označiti cene posameznih predmetov, tako da jih vsak do lahko razločno vidi. Cene se morajo umeti v dinarjih, ker je dinar denarna edinic v vsaj državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Gremilj trgovcev opozarja vse člane na predstoječo uredbo s pozivom, da jo točno vrše, da ne bo nepotrebnega kaznovanja. — Načelnik.

Lastnik in Izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 21. aprila 1923

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	766.5	11.2	brezvetra	oblačno	3.2
Ljubljana	14.	764.2	15.5	jug. vzh.	idež	—
Ljubljana	21.	762.1	10.9	—	oblačno	—
Zagreb	7.	766.1	13.0	vzhod	—	—
Beograd	7.	766.1	12.0	brezvetra	več jasno	—
Dunaj	7.	765.0	7.0	vzhod	megla	1.0
Praga	7.	764.7	4.0	—	oblačno	1.0
inost.	7.	749.3	12.0	jug. vzh.	—	—

V Ljubljani barometer nižji, temper. višoka. Soluče vzhaja ob 5:02, zahaja ob 19:02

Vreme v preteklem tednu je bilo tihično aprilsko vreme, kakor smo ga deležni najpogosteje v tej dobi pri nas. Velika depresija, ki se je nahajala koncem prejšnjega tedna nad Anglijo, se je premikala okrog sobote in nedelje s svojim jedrom preko srednje Evrope proti vzhodu, povzročajoč pri nas veliko deževje. Od ponedeljka naprej smo se nahajali že na njeni zapadni strani, dobili smo tedaj severno in severno zapadno strujo v ozračju, ki nam je prinašala le še v presledkih malo dežja, a hladne in precej vetrovne dneve. Tako vreme

se je držalo vso prvo polovico tedna, ker je depresija preko Ogrske in Poljske odhajala jako počasi.

Medtem se je bila pojavila nova depresija nad Anglijo, prišedši z Atlantskega oceana, ter se začela pomikati proti nam. Pod njenim vplivom se je vreme pri nas po kratkem lepšem presledku sredi tedna znova poslabšalo. Dobili smo znova deževje. Kakor kaže, ostanemo še v znamenju grdega vremena, dežja in hladu. Za sadno drevje, ki ravno pričinja cveteti, ne ravno ugodni obeti.

Avtomobili

677

samo novi iz tovarne, kompletni, z novimi obročji, napredaj, in sicer:

2 komada Austro-Daimler 17/60 PS, 6 cilindrov, 2 komada Puchov alpski voz, tip XII, 20 PS, zelo lepi vozovi za ture, prvovrstni motorji najrobovejšje konstrukcije, z Boschovo lučjo in starterjem, z Boschovim rogom, nadalje nizek tovarni voz, 1½ tonski, specijelno za tovarniške obrate. Vpraša naj se pri zastopniku

Avg. Stoinschegg, Rogaska Slatina.

Preminula je dne 21. t. m. po dolgotrajni bolezni boguvdana ljubljena sestra ozir. svakinja in teta, gospa

Amalija Jugović, roj. Papež
posestnica.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v ponedeljek, 23. aprila ob 16. uri.

Krško, dne 21. aprila 1923.

Žalujoči sorodniki.

Mali oglasi

stanje s državnim davkom na licenčni vred do 20 besedi Din 5.—, vsake nadaljnje besede 50 per več. — Plača se vedno naprej (lahko tudi v znakih). Na vprašanje odgovorja uprava le, ako je vprašanje priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Službe

Substituta 1420
za več mesecev išče notar v nekem mestu na Spodnjem Stajerskem. — Naslov pove upravo »Jutra«.

Več čevljarstev
pomocnikov, 1417
prvovrstnih, se sprejme v pisarni čevljarne »Jadran« v Kranju. Plača po dogovoru.

Šofer,
pošten in trezen, z večletno prakso in dobrimi izpovedmi, išče službo, najraje k tovarnemu avtomobilu. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod »Šofer«. 1418

Hotelska kuharica
za sezono na otok Rab (Dalmacija) se sprejme takoj. Plača 1000 Din poleg hrane in stanovanja. Natančnejši podatki na upravo »Jutra«. 1424

Služkinja,
čista, poštena, ki zna kuhati, malo šivati in ima rada otroke, lahko dobi trajno dobro službo pri boljši mali družini v Celju. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na I. Šinkovec, Celje, Kersnikova ulica 4. 1405

Nemka 1416
zmožna tudi madžarskega jezika, želi stopiti k boljši rodbini za vzgojiteljo otrok, zna tudi vsa domača dela. Nastopi najraje v Ljubljani ali okolici. Naslov v upravi »Jutra«.

V vseh knjigovodstvih poslih verziran knjigovodja išče mesto pri večjem trgovskem ali industrijskem podjetju. Ponudbe pod »Bilancnik« na upravo »Jutra«. 1410

Mlajšo damo 1413
išče gospod (Nemec), katerega bi po nekaj ur v tednu poučevala v slovenščini. Ponudbe pod »O. B. 214« na upravo »Jutra«.

Kovaški pomočnik,
več vsakega dela, z dobro prakso, podkovanja konj, v starosti 26 do 40 let, se takoj sprejme ali pa čez 14 dni. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Barba Urh, Metlika, št. 198, Dolenjsko. 1394

Sivilja 1392
sprejme za deklice in dečke delo na dom, prevzame tudi obleke v predelavo in perilo. Naslov v upravi »Jutra«.

Kontoristinja, 1385
zmožna strojepisja, stenografije ter vseh drugih pisarniških del, z daljšo prakso, želi mesta pri kakem podjetju ali pa k odvetniku, in sicer najraje v Škofji Loki. Cenjene ponudbe pod »Ugodno« na upravo »Jutra«.

Absolventinja 1385
dvorazredne trgovske šole, s polletno prakso, želi prenesti službo. Nastop takoj ali pozneje, najraje v Ljubljani ali Mariboru. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod »Korespondentinja«.

Mlajšega mizarkega
pomočnika, kateri ima veselje za učenje v polaganju parket, sprejme Ferdo Primožič, mizarstvo in parkete, Trnovski pristan št. 4. Sprejme se tudi vajenec. 1346

Trgovski vajenec,
ob svoji hrani in stanovanju, se sprejme v večji trgovini s kolonialnim blagom v Ljubljani. Ponudbe pod »Pošten vajenec« na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1362

V trgovini 1365
ali kakem drugem podjetju išče za pomožna dela postranske službe drž. uslužbenec, ki je zlasti verziran v pakiranju. Radi bode sprejme tudi vsako drugo delo. Ponudbe pod »Priden in zanesljiv« na upravo »Jutra«.

Gospodična, 1377
starejša, inteligentna, samostojna, Čehinja, zmožna nemščine, češčine ter deloma slovenščine, prevzame vodstvo kot samostojna gospodinja. Vodi prvovrstno kuhinjo, gre event. k starejšemu gospodu. Nastopi takoj. Cenjene ponudbe pod »Zmožna moč« na Aloma Company, Ljubljana.

Kupim

Vreče,
rabljene, dobro ohranjene, kupi Jos. Bahovec, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 7. 52

Pisalni stroj, 1380
dobro ohranjen, z vidno pisavo, se kupi. Ponudbe z navedbo cene in sistema pod d. d. št. 1380. na upravo »Jutra«.

Rabljen stroj
za mešanje betona od 70 do 100 litrov ter motor za na ljubljanski tok od 3 do 4 PS kupim. Naslov pove upravo »Jutra«. 1397

Sivalni stroj,
rabljen, vendar v dobrem stanju, se kupi. Ponudbe pod »Gladko teče« na upravnistvo »Jutra«. 1407

Kupi se 1403
do 60 klastrov suhih, bukovih drv, več vagonov janskega lesa, oglja in tudi premoga. Plačam takoj. Ponudbe pod »Drva« na upravo »Jutra«.

50 do 100 priprostih stolov 1423a
kupimo. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Stoli«.

Kupi se 1421
ženska zlata ovratna verižica z medaljonom. Ponudbe je poslati na upravo »Jutra« pod »Zlata verižica«.

Prodam

Klavir
kratek, črn, prodam za Din 14.000. Naslov v upravnistvu »Jutra«. 1426

Prodam 1423
200 m² okroglega smrekov galeza za tesarje 8 do 22 m dolžine. Poizve se pri: Franc Grebenc, posestnik, Trbovlje.

Gramofon 1425
skoro nov in 15 plošč s slovenskimi komadi se po ugodni ceni prodaja. Vpraša se v Spodnji Siški 255 a, prtiljeje.

Orna damska obleka
skoraj nova, za visoko, vitko osebo in par lakastih novih čevljev št. 41, se prodaja. Naslov pove upravo »Jutra«. 1412

Volčji psi,
šest komadov, čista pasma, tri mesece stari, že a dro-suro sposobni, z rodbinskim listom (Stammbaum), cena po dogovoru. Rodošek, Sv. Ilj pri Mariboru. 1415

Pohištvo: 1409
Spalnica, jedilnica, kuhinja, pisalne mize najceneje pri Erman & Arbar, mizarstvo, St. Vid 4 nad Ljubljano.

Več spalnih oprav
po nizki ceni prodaja Henrik Bitenc, mizarstvo, Vižmarje št. 77 nad Ljubljano. 1399

Krompirja,
dve do tri tone, lepega, posavskega, se prodaja. Vprašati v Akademski menzi, Kolo-dvorska ulica 22.

Več damske obleke,
dobro ohranjene, se prodaja. Vsak dan od 10. do 1. ure, Stari trg 22/L. 1382

Kinoaparat
»Ernemann«, jubilejni sistem, malo rabljen, z vsemi potrebščinami, se prodaja. Poizve se v fotoateljju I. Pogačnik, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3. Na željo se vpošlje tudi slika. 1378

Čebulček namre staja
ter ga nudimo po znatno nižji ceni. Trgovina s semeni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 1358

Harmonike,
lastnega izdelka, B ES AS, po Lubasovem sistemu, imam v zalogi, popravilam in izdelujem vsakovrstne nove po naročilu. Alojzij Prostor, Fužine, pošta Gorenja vas nad Škofjo Loko. 1386

Pozor! 1306
Originalna »Puch« nova dvo-kolesa s torpedo in dobro pneumatiko po Din 1900.— Več najnovejših motorjev, novih in rabljenih ter različnih otroških vozičkov se po ceni prodaja. »TRIBUNA«, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Nov zapravljenec,
lahak, na proste tečaje, prodam. Cena po dogovoru. Ivan Lah, kovač, Lesce. 1387

Kopalna banja,
velika, dobro ohranjena, se ceno prodaja. Poizve se Poljska cesta 190, Sp. Siška. 1401

Stanovanje

Kot sestanovalec
se sprejme gospod na hrano in stanovanje. Naslov pove upravo »Jutra«. 1427

5000 kron nagrade
dobi, kdor odstopi eno veliko ali dve manjši sobi v sredini mesta. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Separatni vhod«. 1398

Mobilirano sobo,
v sredini mesta, išče inteligent, miren gospod, event. tudi s hrano. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Takoj«. 1372

Poskoti

Brivnica 1419
s podružnico, obstoječa 16 let, dobro ideoča, v prometnem kraju Slovenije se takoj prodaja zaradi drugega podjetja. Cena 10.000 kron. Naslov pove upravo »Jutra«.

Brivnica
v industrijskem kraju, brez konkurence, 10 let obstoječa, se takoj prodaja. Več se izve pri Jošku Golobu, brivcu, na Muti ob Dravi. 1422

Nepremičnine

Usnjarna 1403a
v zelo prometnem kraju, eno uro od Maribora, z lepim 9 orolov obsegajočim posestvom, 27-5 m dolga, enonadstropna hiša, klet za usnjarijo, s bateni, s kadmi iz cementa, popolnoma na novo urejeno gospodarsko poslopje, velika stiskalnica, 1 1/2 orala vinograde, lep sadonosnik in travnik za tri glave živine, njiva in vrt, voda za obrat tudi ob sni, uselitev in nadaljevanje obrti takoj mogoče, cena 1.200.000 K, se takoj prodaja. Hipoteka lahko ostane. Posredovalci izključeni. Vpraša se Mlinška ul. 44, Maribor.

Nova hiša 1408
v Trzinu, pripravna za trgovino, vrt, 1 1/2 orala zaraščene gozda in travnik ob državni cesti se prodaja. Več se izve pri Mihlu Prelovskeu, zidarjem mojstru v Depalivasi p. Trzin.

Lokal za manjšo obrt,
na zelo prometnem kraju, se odda.

Majhna hiša za dve osebi se prodaja za Din 20.000. Pismene ponudbe na: D. Godec, Planinska cesta 195, Ljubljana 7. 1406

Prodaj
vinogradniško posestvo, v bližini Šmarji na Stajerskem. Dva orala lepega vinograde, dva orala hote, hiša s kletjo in stiskalnico, 90 hl dobre vinske posede in 40 hl vina. Cena ugodna. Naslov v upravi »Jutra«. 1414

Prodaj se
hiša s 5 sobami pripravna za obrt, posebno pa za trgovino, v celi občini ni nobene trgovine, je četrta ure do dveh železniških postaj v industrijski okolici. — Poizve se pri Ivanu Kozaku, Srednje Jarše pošta Domžale. 1404

Vila 1428
dvo družinska, 6 minut od glavnega trga v Mariboru, z vrtom, v mirnem kraju, zidana leta 1914, brez popravil, vsako stanovanje obstoječe iz petih parketiranih sob, pred-sobe, kuhinje, kopalne sobe, elektrika, plin, vodovod, kleti, malo gospodarsko poslopje, stanovanje kupen po dogovoru na razpolago, se radi družinskih razmer prodaja za Din 400.000.— Ponudbe pod »Udobno stanovanje 2000« na podr. »Jutra« v Mariboru.

Dopisovanje
Zdrava močna Savn čanka, -tara 26 let, s premoženjem do dveh milijonov kron, želi resnega znanja v svrhu ženitve, le z višjim uradnikom. Le resni dopisi pod »Savinja« poštneležeče glavna pošta Celje. 1350

Ločen mož, 1367
drž. poduradnik, 31 let star, inteligent, išče valed po-manjkanja znanja tam potem znanja v svrhu ženitve s sorodno dušico ali gospodično, katere je morda tudi še oku-sila bridko prevaro. Katere reflektira res na miroljuben zakon, naj se javi s natančnim popisom razmer, neanoni-mno, s sliko, pod »Tiha sreča« na upravo »Jutra«. — Tajnost sajamčena.

Vdova,
45 let stara, s gotovino 60.000 kron in pohištvo, z dvema nepreskrbljenima otrokoma, blagega značaja, dobra gospodinja, želi poročiti železnicearja ali drugega na-

meščanca, samca ali vdovca od enakih let naprej. Samo resne ponudbe na upravo »Jutra« pod označbo »Miren dom«. 1389

Mlad 1402
gospod želi spoznanja s mlado gospodično radi večerne zabave, najraje katere je večja nemškega ali italijanskega jezika. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Večerna zabava«.

Dva mlada gospoda
iščeta znanja s mladimi gos-podičnami v svrhu malih skupnih izletov z avtom. Dis-kretna predpogoj. Prosi se za mali opis življenja ali pa za sliko, katere se vrne. Za-radi slabega znanja sloven-ščine prosimo odgovor v

kakšnem drugem jeziku. Do-pisi pod šifro »Avto« na upravo »Jutra«. 1411

Tri ovetoče ročice
brez trnja v zapuščenem vrtcu iščejo enako število marljivih in vestnih vrtnarjev. Cenjene dopise na upravo »Jutra« pod »Nagelj, Hijačinta, Vijolica«. 1354

Razno

Narodno zaslug,
veliko, si steče, kdor bi na-ložil pri absolutno sigurnem podjetju proti popolni var-nosti večje svote vsaj na enoletno odpoved proti višjim obrestim. Ponudbe pod »Častno delo« na upravo »Jutra«.

Bremen - Amerika

redna vožnja v Severno in Južno Ameriko z novimi, velikimi parniki. Posebno priporočljive so III. kajute s svojo izvrstno prehrano, snago in veliko udobnostjo. Hitra in varna vožnja.

Glavno zastopstvo:

„Severno nemškega Lloyd“ za Slovenijo

Ed. Tavčar

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 13, (za sodnijo).

Nabavka ogrevnih drva.

Dne 28. aprila 1923. godine, u 11 sati prijepodne, održat će se ustmena licitacija (dražba) za nabavku tvrdih ogrevnih drva

u kancelariji Intendanture Komande Dravske divizijske oblasti u Ljubljani (kasarna Vojvode Mišića, objekt XIV., prije Belgijska vojašnica) za garnizion Ljubljanski za količinu od 9000 (devetthiljada) kubnih metara. Ponude primaju se i na manje količine. Dobava (isporuka) mora se izvršiti u vremenu od 1. juna 1923. godine do 31. decembra 1923. godine. Kaucija: 5% od vrednosti ponudjene količine drva. Uslovi — pogoji — za dobavu drva mogu se vidjeti svaki dan kod označene intendanture, kao i kod Komande Vojnog okruga u Mariboru i Celju kod Komande mesta u Ptuju i Slovenski Bistrici.

Komanda Dravske divizijske oblasti
E. broj 5400 od 8. aprila 1923. god.

Srpska fabrika tepiha

LAZAR DUNDJERSKI A.D.

Veliki Bečkerek (Banat).

Najmodernije urejeno domaće podjetje za izdelovanje vsake vrste Furne, Velvet, Papestry, Boucle, Kidderminster, Derna, Holländer, Jute, Manila preprog in moketov, kakor tudi splošno znanih špecijalit

ročno delanih Smyrna preprog.

Zagrebski velesejem

Industrijska palača, pavilion št. 53.

Vsa potrebna pojasnila daje organ v paviljonu, ki sprejema tudi naročila.

ZA OTROKE:

oblekce, predpasniki, perilo, majice in druga oprema naj-ceneje pri 28/II
A. Šinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska delavnica
Ivan Bricej, Dunajska cesta 18
se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerna.

Priporoča se
Ivan Magdič
krojač 617
Ljubljana, Gledališka ulica št. 2.

Modra galica

se dobi po konkurenčni ceni v
cinkarni v Celju

Razen tega proizvaja cinkovo pločevino, strovi in rađinirani cink in cinkov prah. 608

Brzjavni naslov:
CINKARNA CELJE.
Medkrajevni telefon: št. 28.

Priporoča se novo, moderno urejeno
delikatesno trgovino
in zajtrkovalnico
Frece & Plahuta, Celje,
Aleksandrova ulica 7.

Za birmance:

Za dečke: velika izbira raznih ševijotv za obleke po nizkih cenah.
Za deklice: batisti in etamini v najno-vejših vzorcih, dalje nogavice, rokavice itd
A. & E. Skaberne, Ljubljana
Mestni trg št. 10 597

Chemo-Techna
LJUBLJANA
Mestni trg 10.
Kemični laboratorij
za izdelovanje desinfekcijskih sredstev. 678

Kriza primorskih zadrug

„O zamenjavi in 16 milijonih lir“

Pod tem naslovom brani g. dr. Wilfan v „Edinosti“ stališče „Jadranske banke“ v Trstu (J. b. T.). Morda iz sledečega historijata izide, da je pravilnejše nasprotno stališče, t. j. da je naša vlada bila pri razdelitvi 16 milijonov lir, ki jih je dala njej na razpolago laška vlada, vezana le na to, da jih uporabi za „sistematičnejšo“ kreditnih zavodov v zvezi z razmeno kron.

Ze pred letom 1922. je J. b. T. prosila v Rimu za odškodnino zaradi razmene kron, a prošila je za mnogo manj nego leta 1922. Uspeha ni bilo niti leta 1922., ko je predložila nov račun.

Medtem so v Rimu nasledstvene države opetovano razpravljale o vprašanju bank in kreditnih zavodov in je Italija zahtevala razmeno v Jugoslaviji položnih kron italijanskih zavodov po svojem ključu, medtem ko je naša vlada bila mnenja, da naj država, ki je boljše razmenjala krone, ta korak iz lastnega žepa sprovede do konca.

Stališče J. b. T. sta branila tudi zakladni ravnanje Capello na laški, doktor Rybač, ki je bil šef naše delegacije v Rimu, pa na jugoslovanski strani. Ko ni šlo, so prišli na misel, da se gre h gospodu Pašiću, ki naj naroči, da se skrbi J. b. T. skušajo za to ugodno rešitvi v pogajanjih v S. Margheriti, kjer je bilo v gospodarskih vprašanjih tedaj upati na popustljivost Italije. G. Pašića o tej priliki nihče ni opozoril, da poleg težav laške državljanke J. b. T. obstoji tudi strašna kriza primorskih zadrug. Tako je Pašić pristal in poslal nadzornega svetnika Jadranske banke dr. Rybača v Genovo. Sedaj je šlo hitro. Sredi maja je bila stvar ustmeno gotova, 25. maja 1922. pa celo v zapisniku omenjena. Seveda v korist „Jadranske banke“ v Trstu.

Do sem je šlo z združenim naporom gg. Rybača, Kamenarovića in Capella vse po volji. Ko pa je bilo treba stvar spraviti v konvencijo (do tedaj so bili le pogovori in predhodni sporazumi), je stvar postala mučna, zakaj vedelo se je, da so prizadeti tudi in še mnogo bolj zadruge, a dobe naj denar banke! Gg. so se bali javno povedati, kar so med seboj sklenili, in sedaj začne slabost pravnega stališča g. Wilfana.

Za razsodbo veljajo pač le objavljeni pogodbe, ki imajo moč zakona. Zapišani so in izvršljivi, a obvezni niso, v kolikor niso vključeni v pogodbo.

V konvencijo (šl. 32) so se stavilo samo, da Italija da naši vladi na razpolago 16 milijonov lir „za reševanje drugih pitanja, koja su predmet nesporazuma između dveju Visokih Strana Ugovornica, i što se tiče interesa gore spomenutih zavoda“ (Glej „Službene Novine“ br. 42 od 23. februarja 1923.).

G. Wilfan hoče dokazati, da je prav za prav cel den 32 le zaradi J. b. T. A preži le razen pravilno prevedenega besedila šl. 32, tudi še, da po šl. 2. rešuje sporno razmeno kron končno v škodo italijanskih zadrug in odvzema za vselej Jugoslavijo, da bi morda zaradi šl. 271. ali 215. senžermenskega miru polume teh zadrug morala izmenjati boljše nego lastnim državljanom. Vezan z dalekosežnim šl. 2., pravilno čitan v francoskem izvirniku, ki je avtentičnem prevodu v „Službenih Novinah“ točno preveden, je šl. 3. razumljiv samo v zmislu, da se 16 milijonov lir ne da le zaradi „interesa“ v gore pomenutim kreditnim zavodima, (kar so notabene ravno tako lahko kreditni zavodi omenjeni v šl. 2.), temveč ravno tako „za reševanje drugih pitanja, koja su predmet nesporazuma“.

Pa bodi, besedilo šl. 3. je zelo zavito, to se mora priznati. Nadaljnji dogodki pa kažejo, da je s tem besedilom J. b. T.

izgubila vse privilegije, če ji je dotlej kaj imela.

Ze dr. Wilfan se čudno zdi, da se ni v pogodbi reklo odkrito, da dobe denar banke. Pravi, da se je imeni bank izpustilo šele, ko je bil sporazum že sklenjen, a to bolj iz formalnih razlogov, ne iz stvarnih. Tako je izvedel dr. Wilfan. Da bi izpustitev imela v pravem oziru kako posledico, tega g. Wilfan ne priznava, dasi ve, da velja le to, kar se ratificira in objavi, kar pa se je prej govorilo ali pisalo, je neobvezno.

Dr. Rybač je razložil v Beogradu izpustitev imen drugače: To se je baje zgodilo na željo italijanske delegacije, da ne bi tudi drugi zavodi zahtevali razmene svojih vlog onkraj granice. Kateri pa? V znak pa, da gre ta denar vendar „Jadranski banki“ v Trstu, da se je napisalo sporazumno v konvencijo, da se ima denar naši vladi izplačati preko „Jadranske banke“ v Trstu. Delegati so se torej zavedali, da mora imeti izpustitev imen bank velik pravni pomen, t. j. naša vlada razdeli lahko teh 16 milijonov pravično in brez protekcij.

Prišel pa je oster protest proti tem protekcijam, in sicer v Jugoslaviji. Ni to nobena nacionalna demonstracija, ampak vprašanje dostojnosti in humanitete, jeli se Jugoslavija biže za banko, ali za uboge zadruge. Ta protest je še pred ratifikacijo izmenjal tekst šl. 3 in izstala je beseda: „preko Jadranske banke v Trstu“. V zvezi z razlago dr. Rybača je jasno, da je odpadel zadnji znak v korist J. b. T. in je bila naša vlada svobodna, da uvaža vse interese.

To je prav dobro čutila in vedela službena Italija. Ko je prišel čas plačila, je sporočila Jadranski banki, da se ne more ozirati na nič drugega, nego na končno konvencijo, zato pa da denarja ne da, razen če prinese pisмено izjavo jugoslovanske vlade, da naj se izroči znesek 13 milijonov lir J. b. T. Tako izjavo dobiti je bila skrb dr. Rybača, ki je bil funkcionar Jadranske banke in referent zunanjega ministrstva v tej zadevi obnem. Slikal je pravno stanje, kakor g. Wilfan, dejal je, da je stvar silno nujna (kajti pretile so parlamentarne atere). G. Pašić se je dal uveriti in J. b. T. je v Rim prinesla izjavo.

Ali laška vlada je bila še vedno v dvomih, ali je ta izjava zadostna za pravilno izpolnitev šl. 8. in kljub pritisku Kamenarovića ni hotela izplačati denarja. Izjava ji namreč ni prišla službenim putem. To je izjavila našemu poslaniku Antonijeviću. Sedaj je g. Antonijević vprašal našo vlado, če lahko službeno priobči laški vladi, da je Jadranska banka v Trstu pooblaščen sprejeti denar. Dr. Rybač je takoj preskrbel odgovor, kakršnega si je želela Jadranska banka. Dne 16. marca 1923. t. j. dva dneva pred volitvami je Antonijević sporočil italijanski vladi, da sme izročiti denar „J. b. T.“

Bilo bi nepopolno, ako ne bi dodali, da so zadruge vse čas prošile in mole dovale, a oficelno slovensko vodstvo v Trstu je bilo očividno ves čas pravnega mnenja g. Wilfana.

G. Wilfan trdi, da bi J. b. T. lahko tožila našo vlado, če ne bi ji izplačala 13 milijonov lir. Mislino, da iz gorenjega dejanskega stanu izhaja, da bi pravdo izgubila. Vpraša se pa, kaj poreče državni svet v slučaju take pritožbe, ali je naša vlada smela poslati usodno Rybačevno brzojavko.

V ostalem opuščamo za danes vsako polemiko: Afera o 16 milijonih lirah je po našem mnenju najsmotnejši skandal v zgodovini Jugoslavije, pravi madež, ki nas v razmerju do Italije stavlja v strašno luč. Končna beseda mora šele priti in stvar se mora na novo odločiti v Beogradu in v Rimu.

Polom našega narodnega gospodarstva v Julijski Krajini

Trst, 20. aprila.

„Jutro“ se je že pomovno bavilo z vprašanjem izmenjave kronskih vlog naših primorskih zadrug, ki leže še vedno neizmenjane v onostranskih zadrugnih zvezah in denarnih zavodih, in poudarjalo, da bi se bilo moralo pri pogajanjih med Italijo in Jugoslavijo v prvi vrsti poskrbeti za to, da bi se izmenjal ta denar, ki pomenja, če ostane neizmenjan s strani Italije ali popoln polom vsega narodnega gospodarstva našega naroda v Italiji, ali pa, če bi morale jugoslovanske zadrugne zveze in drugi prizadeti zavodi odškodovati svoje vložnike iz Julijske Krajine po tistem izmenjalnem ključu, kakor ga je uporabila Italija (60%), ali pa tudi samo po tistem, ki ga določa senžermenska mirovna pogodba (nekaj nad 56 lir za 100 kron), zelo občuten udarec, če ne naravnost polom za združništvo v Sloveniji.

Kakor je znano, je italijanska vlada v zmislu svetomargariške konvencije izplačala jugoslovanski vladi znesek 16 milijonov lir, ki naj bi rabili v odškodovanje tistih denarnih zavodov, ki so trpeli škodo pri izmenjavi kron v lire. Ta denar se je razdelil med Jadransko in Ljubljansko kreditno banko. Prva je dobila 13 milijonov, druga pa, in sicer njena goriska podružnica, pa 3 milijone. Za naše zadruge, oziroma za zadrugne zveze v Sloveniji in ostale zavode, v katerih je vložten neizmenjan denar naših zadrug, pa ni ostalo nič. O tem vprašanju se je toliko že pisalo in se tudi še danes piše zlasti v našem primorskem časopisu, da mi ne kaže dotikati se tu tega vprašanja. Pač pa naj omenim le eno dejstvo, ki bo žalibog razpršilo tudi še tisto malo upanje, ki so ga nekateri naši zavodi imeli, da pridejo do svojega denarja, ko so čitali, da je Jadranska banka dobila one milijone. Nekateri naše zadruge imajo namreč svoje neizmenjane vloge pri Jadranski banki, in tako sta se pred kratkim dve naši zadrugi obrnili na Jadransko, da bi jim sedaj, ko je dobila 13 milijonov, izplačala njihove vloge po običajni izmenjavi. Zavoda pa sta dobila od Jadranske banke takle odgovor: „Jadranska banka primila je od kr vlade v Rimu *otšteta za elektivnu šteto, što ju je zavod (torej ne jugoslovanski državljani, kakor se je vedno poudarjalo in kakor stoji tudi v svetomargariški konvenciji) pretrpilo prigodno konverzije kruna u lire, što ne stoji u nikakvom savezu sa ulosima.*“

Tako torej odpada tudi tisto upanje, ki se je gojilo z več strani v našem narodu, da bodo vsaj tisti zavodi, ki imajo svoje kronske vloge pri Jadranski banki, dobili te vloge izmenjane po 60%nem ključu, ko banka dobi denar od italijanske vlade.

Da pa bo jugoslovanska javnost točno poučena o vprašanju teh neizmenjanih kronskih vlog, naj v naslednjem navedem vse naše primorske zadruge, ki imajo svoje neizmenjane kronske vloge v Jugoslaviji, in tudi jugoslovanske zadruge, ki so prizadeti pri tem. Zaključne številke se ne skladajo popolnoma, to pa zato ne, ker so nekateri podatki starejši, drugi pa novejši, ki so mi bili dostopni šele po izvršeni reviziji. Mnogo naših zadrug namreč še ni bilo revidiranih in so zato sedanje končne številke napram prejšnjim pokazale razliko, ki v celoti dosega kakih 80 do 100 tisoč kron, kar pa v stvari sami ne izpreminja ničesar. Vloge so se le še povzile za ta znesek.

Neizmenjane vloge pa so v *kronah* take-le:

Trst.	
Trgovska obrtna zadruga	4.028
Združeni čevljarji	15.950
Trž. posojilnica in hranilnica	18.801

Splošna hranilnica		1.051
Prosečno - kontovelska ribiška zadruga	38.848	
Skupaj		78.678
Na Krasu.		
Komen: Okrajna posojilnica	67.134	
Lokov: Hranilnica in posojilnica	264.147	
Nabrežina: Hranilno društvo	56.159	
Opatje selo: Kmečka pos. in hr.	3.137	
Sežana: Okrajna hranil. in pos.	59.199	
Tomaž: Hranilnica in posojilnica	409.122	
Skupaj		358.898

Goriška.		
Ajdovščina: Posojil. in hranil.	861.625	
Bovec: Okrajna posojilnica	3.280	
Brje: Kmečka pos. in hranilnica	118.000	
Cerkno: Kmečka hran. in pos.	440.105	
Cornberg: Hranilnica in posojil.	386.103	
Dornovo: Kmečka hran. in pos.	908	
Gorica: Centralna posojilnica	1.296.205	
Kobarid: Okrajna posojilnica	871.256	
Lokavec: Kmečka hran. in pos.	66.559	
Podbrdo: Hranilnica in pos.	129.673	
Rihenberg: Kmečka hran. in pos.	108.430	
Selo: Posojilnica	216.098	
Skrilje: Hranilnica in posojil.	119.763	
Sv. Križ-Cesta: Kmečka posojil. in hranilnica	30.645	
Tolmin: Hranilnica in posojil.	396.695	
Vrtovin: Kmečka hran. in pos.	15.295	
Skupaj		5.060.640

Notranjska.		
Črni vrh: Kmečka hran. in pos.	12.797	
Črni vrh: Kmetijsko društvo	878	
Črni vrh: Hranilnica in posojil.	416.218	
Hrenovce: Hranilnica in pos.	380.712	
Hrenovce: Kmetijsko društvo	4.000	
Idrinja: Ljudska hran. in pos.	369.045	
Idrija: Okrajna hran. in pos.	1.242.970	
Idrija: Stavbna in kred. zadr.	7.076	
Knežak: Kmečka hran. in pos.	14.508	
Knežak: Hranilnica in posojil.	234.047	
Matenja vas: Kmečka hr. in pos.	67.559	
Planina: Hranilnica in posojil.	91.027	
Postojna: Kmečka hran. in pos.	12.812	
Postojna: Notranjska posojilnica	528.691	
Senožeče: Kmečka hran. in pos.	29.350	
Senožeče: Hranilnica in pos.	44.587	
Spodnja Idrija: Kmečka in del. posojilnica	146.234	
St. Peter na Krasu: Kmečka hranilnica in posojilnica	22.280	
St. Peter na Krasu: Hran. in pos.	219.000	
St. Vid pri Vipavi: Hranilnica in posojilnica	420.613	
Sturje: Hranilnica in posojilnica	298.809	
Vipava: Hranilnica in posojil.	2.789.473	
Vipava: Kmetijsko društvo	9.117	
Vojsko: Hranilnica in posojil.	83.130	
Skupaj		7.444.934

Slovenski del Istre:		
Boljunec: Hranilnica in posojil.	217.387	
Dekant: Kmečka hranilnica	12.587	
Herpelje: Kmečka hranilnica	2.660	
Jelšane: Hranilnica in posojil.	345.231	
Klanec: Kmečka hranilnica	2.242	
Koper: Posojilnica in hranilnica	11.942	
Kozina: Ljudska posojilnica	57.559	
Marezige: Hranilnica in posojil.	18.454	
Podgrad: Posojilnica in hranil.	763.323	
Pomjan: Posojilnica in hranil.	259.295	
Predloka: Hranilnica in posojil.	36.642	
Sv. Anton: Kmečka hranilnica	137.427	
Šmarje: Kmečka hranilnica	13.299	
Skupaj		1.874.248

Hrvatski del Istre.		
Beram: Društvo za štud. i zajm.	217.938	
Beršeč: Društvo za štud. i zajm.	124.411	
Cres: Društvo za štud. i zajm.	229.797	
Karlobag: Društvo za študiju	189.800	
Kaštelar: Društvo za študiju	109.440	
Kršanj: Društvo za študiju	58.408	
Lanišće: Posojilnica	383.360	
Levade: Društvo za študiju	97.304	
Lovran: Društvo za študiju	562	
Mali Lošinj: Društvo za študiju	11.000	
Medulin: Društvo za študiju	174.270	
Pazin: Istarska posojilnica	53.708	
Pula: Istarska posojilnica	122.080	
Pula: Kreditno društvo	25.000	
Pula: Gospod. zveza	30.972	
Roč: Društvo za študiju	81.148	
Sv. Ivan (Cres): Gospod. dr.	7.148	
Sv. Martin: Društvo za študiju	95.803	
Tinjan: Društvo za študiju	16.025	
Veli Lošinj: Društvo za študiju	183.564	
Zuni: Društvo za študiju	491	
Žminj: Društvo za študiju	162.984	
Skupaj		2.365.213

Vsa Julijska Krajina.		
Trst	78.678	
Kras	858.898	
Goriška	5.060.640	
Notranjska	7.444.934	
Slovenska Istra	1.874.248	
Hrvatska Istra	2.365.213	
Skupaj		17.682.611

Ako se k tej vsoti prišteje še 895.437 kron Zadrugne zveze v Gorici, ki jih ima tudi še neizmenjane v Ljubljani, znaša vse neizmenjan denar naših primorskih zavodov, naložen v jugoslovanskih zadrugnih zvezah in drugih zavodih ogromno vsoto 18.578.048 kron, kar pomenja po 60%ni zamenjavi 11.146.828 lir, po 56%ni pa 10.403.706 lir.

Če se sedaj še računa, da ta denar leži že četrta leta neizmenjan v jugoslovanskih zavodih in so tako izgubljene obresti od štirih let, trpe že sedaj naše zadruge, če računamo samo 4%ne obresti, samo na teh obrestih škode 2.972.487 lir, ne glede na to, da bi se jim denar, če bi ga imele v svojih rokah, obrestoval, izdan na posojila, brez dvoma po 7 do 8%, s čimer naraščala škoda na dobrih pet milijonov lir. Z glavnico vred izgubljajo torej naše narodno gospodarstvo v Julijski Krajini nad šestnajst milijonov lir!

Poglejmo pa sedaj, kje se nahajajo te vloge. Evo jih:

Zadrúzna zveza v Ljubljani	8.884.232
Jadranska banka	2.903.323
Zadrúzna zveza v Celju	1.817.356
Zveza slov. zadrug, Ljubljana	997.647
Zadrúzna centrala, Ljubljana	978.566
Mestna hranilnica, Ljubljana	617.566
Kmetijska posojilnica, Ljubljana	377.803
Kranjska hranilnica, Ljubljana	270.298
Ljubljanska kreditna banka	259.276
Južnoštajerska hranilnica, Celje	117.036
Prva hrv. štedionica, Zagreb	110.000
Obrtno pomož. društvo, Ljublj.	73.425
Sploš. kred. društvo, Ljubljana	61.596
Vzaj. podp. društvo, Ljubljana	50.333
Ljudska posojilnica, Ljubljana	32.618
Hranil. in posojilnica, Gotovlje	27.973
Živnostenska banka	19.208
Posojilnica, Celje	16.256
Okr. posojilnica, Krško	351
Skupaj	17.614.865

Kakor že rečeno, se ta vsota ne sklada točno s končno vsoto v razpredelnici naših zavodov in sem tudi že povedal vzrok, naknadno revizijo. Mogoče pa je tudi, da se je ena ali druga številka pri mnogokratnih prijavah pogrešila, kar pa končno ne izpreminja dejstva, da se nahaja, po pristetju vloge Goriške zveze nad 18 in pol milijona neizmenjanih kron primorskih zavodov v Jugoslaviji.

Kaj pomenja ta vsota za Jugoslavijo, ali prav za prav za Slovenijo, ker je izvešeni znesek 110.000 K, ki je vložten v Prvi hrvatski štedionici, ves ta denar naložen v Sloveniji, naj povem v kratkem s tem, da bi se po določbah senžermenske mirovne pogodbe ta denar moral izmenjati po ključu, ki je nekoliko nad 56%, ki znesoko, kakor je že gori rečeno, 10.403.706 lir. Ker je tečaj lire sedaj trajno okoli 490, pomenja to, da bi zgornji omenjeni jugoslovanski zavodi morali plačati nič manj kot 50.978.159 dinarjev, in ker je ključ še nekaj nad 50%, torej okroglo 52 milijonov dinarjev, da bi izplačali svoje primorske vložnike-zavode, ne glede na to, da bo najbrž tudi še kolikortoliko posameznikov, ki imajo tudi še neizmenjane krone v slovenskih denarnih zavodih.

Sedaj pa recite, ali bi izplačilo take vsote ne pomenijo strahovitega udarca za narodno gospodarstvo v Sloveniji?!

In recite, ali je bilo prav, da se je po italijanski vladi izplačani znesek 16 milijonov uporabljal samo za *otšteta elektivna šteta, koju je Jadranska banka pretrpila prigodno konverzije kruna u lire (13 milijonov)*, da je poleg nje dobila samo Ljubljanska kreditna banka še 3 milijone, vsi drugi pa nič in nič?!

Kdo bo trpel to 52 milijonsko škodo? Ali naj jo trpe slovenske zadrugne zveze in naj poginejo, ali pa naj jo trpe naše zadruge in naj — poginejo? Kdo naj odgovori na to vprašanje? A. Ekar.

J. Suchy:

Rab, Šibenik, Trogir, Split

Šibenik, 18. aprila.

Do morja nam je sedaj precej daleč. Če si se vozil do Bakra, Itak več s kolikimi nepravilnostmi si se moral boriti. Voz drugega razreda ni v najboljšem stanju in se vrhu tega od Karlova dalje napolni še s potniki tretjega razreda, da imaš jedva prostora za svojo suljasto postavo, zakaj potniki v kočulih so dokaj brezobzirni. Pa koncem konca smo vendar v Bakru, na postaji seveda. Tu pride ljut boj s fijkarji. Cesta je zane-marjena, prašna, posuta semintja z debelim kamenjem, da odskakuješ v vozu kakor žoga. Utrujen dospel na obalo, kjer te čaka parnik. Včasih seveda tudi ne čaka, ako se je vlak preveč zakasnil.

Osem ur vožnje te zopet spravi v usodo. Rab, nekdanj beneška dependanca, ti nudi utehe, zadovoljstva in miru. Ne razumem, da Ljubljanci drve vsi na Baško, ki razen kopališča ne nudi ničesar. Kakor trdijo hudomušneži, pohajajo osobito Ljubljancanke Baško zato, da prej počrne v lica. Na Rabu se ne poašantijo tako hitro, ker jih le-tu mikajo tudi krasni izprehodi po razsežnih pinijevih gozdih in borovih šumah. Čudim se, da nobeni naših podjetnih bank ne pride na misel, kupiti vsaj tisto razsežno zgradbo, ki jo je na račun dunajske družbe še pred vojno spravila pod steho Stavbna družba,

d. d. v Ljubljani. Za časa vojne se ta stavba ni nadaljevala in italijanski arditisti so iz nje odnesli še ves nakopičeni stavebeni material in orodje. Danes stoji ta ponosna zgradba — zabita s plankami. Ljudje pa tožijo, zakaj ne pridejo Slovenci, da bi napravili red. Kakšno priliko smo imeli kupiti ono krasno Wolffovo viho visoko nad pečnami nad morjem! Prišel je pa Čeh ter se zasidral v njej. Danes je vila država v državi. Grand Hotel, ki je bil last dunajske družbe, je baje kupil italijanofil Kukuljić, govori se pa, da je le-ta le nekaj „Strohmann“ bivše Arbesgesellschaft na Dunaju. Pa najsi bo kakor hoče, dejstvo je, da smo tudi tu zamudili priliko. Ugotavljam ponovno, da nas Slovence povsod radi vidijo, da o nas govore, kakor da bi res mi bili edini zmogni vpostaviti red in dati zaslužno. Pripomnim, da so Čehi izgubili še ono malce simpatije, ki so jo uživali kot Slovani, in sicer zaradi tega, ker povsod, kamor prihajajo, hermetično

Iz življenja in sveta

Leto dni med Laponci

Norveški pesnik Karl Schöjen je leto dni preživel med Laponci na skrajnem severu skandinavskega polotoka. Do dora se je seznanil s pradednim čarom njihove primitivne kulture. V svoji knjigi »Skouluk Andaras« Schöjen razodeva ta neznani svet. Laponci so še pastirski narod, ki — sledeč stari tradiciji — prezimuje na švedskem ozemlju, poleti pa se preseli na skrajni norveški sever.

Ze meseca marca, »njuktijs« ali lahobjem mesecu — ko se ta tič vrača na sever — se v naglem potovanju premikajo črede preko širnih laponskih pokrajin. Sreč pokriva nižavje in črede losov (severnih plenov) se iz gozdov v nižini umikajo v gorovje. Skoro celokupno laponsko pleme zapuša zimska bivališča ter nastopi pot v svoje severnomorje. Minuli so dnevi, ko so se žene sosedov zbirale v koči, pripovedovale laponske novice in pravljice iz starodavnih časov, sedeč krog ognja ter sukačje nit iz »sene«, dočim je hišni gospodar vzel svoje krpice in vpregel pred nje losa, da pogleda za čuvarji svoje črede. Ko je bila zima najhujša in so zvezde le za malo časa obledile ter kmalu zopet zasijale na nebu, so se otroci boječe igrali v visokem snegu poleg šotorišča, potem pa so zlezli zopet v koče na svoja mesta med odraslimi, ki so sedeli pri svojem delu krog plamen. Zalajali so psi, bližal se je šotorišču tujec, ki je na svojem potovanju v mrzlem zimskem zraku že od daleč zapazil blagodejen dim ognja. Bil je prijazen sprejet, dobil je svoj prostor med domačini.

Če pa so ponoči zalajali psi, je bilo to znamenje, da se je kaka zver približala šotorišču. Hišni gospodar je stopil k vratom in prisluškoval raznim glasovom v zasneženi pokrajini. Daleč tam za hribovjem se je polarna zarja svetlikala skozi oblake. Kjer pa je bilo nebo jasno, je bilo videti laponske zvezde. Rimsko cesto imenuje Laponci »tičjo gredo«, ozvežde gostosevcev pa »telečjo čredo«. Pozno ponoči je bilo videti tudi »Vavpos«, polnočno zvezdo, po kateri laponsko ljudstvo določa uro že od davnih časov. To vse spada v zimsko dobo.

Ko pa se Laponci pada na daljno pot v poletna bivališča, stori to — živim in ljudem na ljubo — ponoči, ko se zmrzljava še ne uda. V ostalem pa se je dan v tem času že tako izpremenil, da se zvezde pozno pojavljajo in zgodaj zopet izginejo; sicer pa so kmalu tudi noči popolnem svetle.

Potovanje in preseljevanje je življenje Laponca — biti mora tam, kjer severni jelen najde svojo hrano. A čuvarji, ki s svojimi psi neprestano slede čredam, imajo mnogo posla, ker se jeleni sedaj tu in zopet tam zatekajo v stran, iščeč mahovja. Šele visoko v gorah, kjer je vreme polizalo aneg in kjer je vihar pometal tla, se ustavi in pase čreda in se spočijejo tudi ljudje. Nikjer ni tu zavetja pred snežnim metežem. Čuvarji črede razpno svoje šotore, zakurijo z brinjevine in resjem, pripravijo večerjo ter se vležejo k počitku v sneg. Noč je le nekaj mrak. In če se tam kje za hribi pojavi ogenj ali plamen, potem vedo, da počivajo tam čuvarji iz kakega drugega kraja. Čigavi čuvarji so neki to? In kakšno je neki mahovje v teh barih?

Potem zaspe. Šele jutraj, ko sega pogled mnogo milj daleč naokolo, vidijo, kje se vleče po snegu črni trak mnogobrojne črede. Tisoči in tisoči se preseljujejo po širnih laponskih pokrajinah. Kjer raste mahovje, se pasejo črede, potem pa gredo dalje, dalje proti zapadu. Stevilni losi pri preseljevanju izgube v trdem snegu svoje rogove. Dočim so čuvarji zaposleni pri čredah, ima ostala laponska družina opravka z vprežno žil-

vino. V dolgih vrstah se pomikajo severni jeleni, vpreženi v sanke, proti novemu šotorišču. Te karavane ne slede čredam v gorske pašnike, marveč se ustavijo v primerni bližini, tako da v slučaju kakega izrednega dogodka sel kmalu doseže čuvarje in čredo. V primernem zatišju si karavana postavi šotorišče, najraje v krajih, kjer je dobiti kaj drvi in dražja.

Ogenj je najljubši prijatelj teh severnih pastirjev. Laponci pa ga lahko tudi dolgo pogreša. Pri tem mu dobro služi njegova obleka iz dvojnega krzna. Če gre v hribe sam ali če ga zateče vihar, si odgne svoje krpice in se skrije v luknjo, katero si je izkopal v snegu. V taki luknji tudi zaspi in prenoči. Na takem preseljevanju se tudi večkrat pripeti, da štorilja preseneti Laponci, ki v snegu povije dete. Po starodavni šegi ga zavije v mehko kožo mladega jelena ali v belo krzno polarne lisice ter ga položi na primeren prostor v sankah. Potem cela karavana zopet nadaljuje svojo pot.

Večkrat se tudi pripeti, da ob času preseljevanja smrtna kosa zahteva svojo žrtve. Mrtveca peljejo seboj na zadnjih sankah. V mrtvaške sanke vprežejo, če le mogoče, belega jelena, kateremu — v znak žalosti — zavijejo rogove v belo prtenino.

Tako je življenje laponskega ljudstva: seli se od rojstva do smrti — Laponci je vedno na potu. Lastna družina ne pozna grobov svojcev, ki so izdihili na večnem popotovanju.

Zenska zmaga v angleškem parlamentu

Lady Astor, članica angleškega parlamenta, je predlagala nov zakon, s katerim naj se prepove prodajati alkoholne pijače osebam pod 18. letom. V odseku je bil njen predlog sprejet in se po angleških listih piše sedaj o »Astor-Bill«. Velika večina je na strani dame, ki pobija alkoholizem. Kajti pijanstvo je rak rana tudi za angleški narod. Amerikanci so skušali alkoholizem radikalno zatreti; toda zdaj se pije tam več skrivaj in alkohol se je le strašno podražil. Tudi lady Astor se zaveda, da njen zakon pijanstva ne uduši. Toda vsaj omeji ga. In že to je velik uspeh. Lady Astor pa je bila pri debati preveč fanatična in se je silno razburjala nad vsakim ugovorom. Zlasti pa so jo jezili predlogi, ki bi njen zakon v uspehu slabili. Tako je predlagal Greaves Lord, naj se pivo in sadjevec iz zakona izvzameta. »Pivo je zdrava pijača«, je dejal, »sadjavec pa samo lahko pokvari želodec, ne zmede pa možganov.« Nato je izrazil željo, naj bi tudi lady Astor prilila nekoliko vode svojim načelom. Tedaj je dama planila: »Vi nočete priznati škodljivosti alkohola na mladino! (Greaves-Lord je ugovarjal.) Molčite! Dolgo sem vas poslušala, zato poslušajte zdaj še vi mene! Ne boste mi natvezili, da bi radi zakon onemogočili. Toda to vidim iz vaših predlogov, ki so deloma taki, kakor bi jih staval kak vaški osel.« Nato je nastal v zbornici krik: »K redu! Preklicati!« Predsednik: »Nimate pravice, člana zbornice na tak način apostrofirati!« — Lady Astor: »Dobro, pa storim to zunaj zbornice!« — (Ponovni klici: St. 225.)

Trboveljski premog in drva
44
stalno v zalogi vsako množino
Družba Ilirija, Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

Ugodna prilika!!

Slavnemu občinstvu in cenjenim svojim odjemalcem vljudo naznanjam, da se vrši vsled preselitve trgovine

razprodaja

vsega manufakturnega blaga po znatno znižanih cenah

Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7.

»Preklicati!« »Dobro, preklicujem!« pravi lady, »toda videti morate, da so vaši predlogi smešni!« Nato je govoril sir O. Hamilton, da lady sama škoduje svojemu predlogu, ker je tako osorna. Mladim dekletom je težko vino gotovo škodljivo; pijejo pa ga vendar, le plačajo ga ne. Tako bodo poslej mlada dekleta pila vino, ki jim ga kupijo stari častilci. Končno je lady Astorjeva vendarle prodrla s svojim predlogom, in angleško ženstvo je ponosno, da je dosegla ženo uspeh, ki je brez dvoma koristen za splošnost.

Ogoljufana carjeva sestra

Velika kneginja Ksenija Aleksandrova, sestra ranjkega carja Nikolaja in vnukinja prejšnje angleške kraljice Aleksandre, je v terek, 17. t. m., vložila pri višjem sodišču v Londonu tožbo proti nekemu Frideriku Calvertu in njegovemu pomagaču, amerikaniziranemu Nemcu Sternbachu, ki sta jo ogoljufala za deset tisoč funtov sterlingov (približno pet milijonov dinarjev).

Kneginja je prišla leta 1920. kot begunka v Anglijo. Veliko denarja ni prinesla s seboj, pač pa je prinesla v London mnogo svojega bisernega nakita, ki so ji ga boljše pri prestopu meje pustili. Kneginji je v Londonu kmalu zmanjkalo denarja, zato ji je svetoval njen znanec Calvert, katerega je povprašala za svet, naj bisere proda in naj za izkupiček osnuje kako plodonošno podjetje, ki bi jo stalno preskrbovalo z dohodki, da bi se ji ne bilo treba več bati za svojo eksistenco v bodočnosti. Kneginja je dala Calvertu lani v februarju res niz bisero, katere je ta prodal za 4000 funtov. Dal je od tega kneginji 500 funtov, drugo pa je naložil — kakor je kneginji izjavil — v »Sindikato za splošno eksploatacijo«, v resnici pa v svoj in Sternbachov žep. Čez mesec dni je zopet prišel po denar, češ, stvar gre dobro, toda še boljše bi šla, če... in kneginja mu je izročila zopet niz bisero, katerega je Sternbach prodal za 2000 funtov, dal od tega kneginji dvesto funtov, ostalo pa sta si zopet s Sternbachom razdelila. V aprilu je izročila kneginja sleparjema zadnje bisere, katere sta dva prodala za 5000 funtov in napravila z denarjem kakor poprej. Sleparja sta denar zapravljala na debelo in drobno, s svojih izletov v Nizzo in Hamburg pa sta pisala tudi kneginji, ki sta se ji kruto lagala, kakor kaže sledeče pismo: »Stvar gre imenito. S Calvertom se mudiva danes v Hamburgu, kjer se poga-

Stroji za priostrenje svinčnikov:
THE REX Co, Ljubljana

Prodaja lesa.

Iz gozdov mesta Kočevje se panudbenim potom proda približno 1500 stoječih jelk v doprsem premeru od 40 cm naprej, dalje približno 500 stoječih bukev, drevje polomljeno od vetra in pri sekanju poškodovana debela.

Pismene ponudbe je do 1. maja 1923 vložiti pri tukajšnjem uradu. Za kavgijo je položiti znesek 12.500 Din v gotovini. Pogoji se lahko vpogledajo med uradnimi urami (8 do 12.) pri tukajšnjem uradu, ali pa se proti polozbi 25 Din dobe popis. Premoženska uprava Kočevju dne 11. aprila 1923. 618

java z nekaterimi trgovci in industrijskimi strokovnjaki. Prepričan sem, da bo dal Bog srečo in da homo v prej ko enem tednu mogli naložiti na Vaše ime kakih 50.000 funtov. Bog Vas blagoslovi za Vašo srečno misel, ustanoviti naš sindikat.»

Naposled so se kneginji vendarle odprle oči in je ovadila sleparijo policiji. Calvert je bil na izpoved kneginje takoj prijet in aretiran. Takoj drugi dan je bil oboje v povrnitev 10.000 funtov, katere zahteva kneginja od njega. Toda Calvert je izjavil, da jih nima več in bo raje prstal zapor. Naivna kneginja pa je ob bisere in denar in tudi sindikata nima več.

Bog v poštni vreči

Celo v 20. stoletju obstoje še dežele in oblasti, kjer smatrajo ljudje pošto kot nekako božansko uredbo. Indijski domačini, seveda v oddaljenejših krajih Indije, smatrajo pošto, ki jim prihaja iz daljnih krajev, kot glas božanstva. Še več! Oni smatrajo poštne vreče kot neke svetinje.

Neki star angleški poštar, ki je dolga leta služil v Indiji, pripoveduje zelo za-

Premog, cement in strešna opeka

stalno v zalogi pri
H. Petrič, Ljubljana,
Dunajska cesta 33. Tel. 366.
Skladišče »BALKAN«.

nimive slučajne o več smešnih praznovorcih. Domačini verujejo, da leti v poštni vreči bog, ki odpravi vsako pismo tja, kamor je naslovljeno, oziroma namenjeno. Zato so zelo pogosti slučaji, da se nahajajo v vreči pisma brez vsakega naslova. Če zagledajo poštne vreče, se indijski domačini sezuejo, priklanjajo in izvrše tako rekoč vse obrede, ki jih opravljajo sicer v svetšču.

Ako bi se taka vera vkoreninila tudi pri nas, potem bi morali takoj izpremeniti znane besede: Bog je neviden in nedosegljiv.

Zopet došli Dežni plašči

od preprostih do najfinjših v veliki izbiri, po izredno niski ceni

v modni in galanterijski trgovini!
Jakob Lah, Maribor,
Glavni trg 2. 683

Pravi »Gaiser«-čevlji, čevlji za smučarje ter lovski čevlji vseh vrst se izdelujejo v znani solidni čevljarški delavnici 123

J. BRAJER

Ljubljana, Turjaški trg (Breg) 1.
Istotam se izdelujejo tudi vse vrste drugih obuval, od najpreprostejših do najfinjših izdelava.
Cene solidne! Posrežba točna!

Bremen — New York
Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistosti in po izborni oskrbi.
Hitre in varne ladje. 68
»George Washington«
»President Roosevelt«
»America«
»President Harding«
Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 216.
Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES
Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske Zadruga

Prometni zavod za premog
d. d.
v Ljubljani
prodaja
iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanški in trboveljski premog
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno
I. čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.
Naslov: 17
Prometni zavod za premog, d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

ČUDILI

se boste tudi Vi niziškim cenam, po katerih se prodaja suknjo, volno, platno, čefir, modrovina, blaznina, robci in sploh vsa manufakturna roba v veletrgovini R. Stermecki, Celje, katerega biva stalno velikanke pošiljate robe direktno iz prvih svetovnih tovarn. 41
Zahtevajte cenik.

ARKO COGNAC MEDICINAL

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica in rezervni zakladi okrog K 150.000.000.—
Ustanovljena leta 1900.

Čekovni račun št. 10.509. — Erzaj. naslov: Banka, Ljubljana. — Tel. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Obreštuje vloge najugodnejše. Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Gospodarska vprašanja

Spedijski posli za Ljubljanski veliki sejem

Iz krogov razstavljalcev na ljubljanskem sejmu smo prejeli naslednji dopis: Priprave za letošnji Ljubljanski veliki sejem so v polnem teku. Čas beži in kmalu bo tu september, ko se bomo nahajali zopet v sejmškem vrvenju.

Sejmška uprava se gotovo mnogo trudi, da omogoči čim sijajnejši uspeh sejmške prireditve. Radi priznavamo to, vendar se nam zdi umestno, da že sedaj opozorimo poklicane činitele na nedostatek, katerega so prav neprijetno občutili mnogi razstavljalci na obeh dosežanih prireditvah Ljubljanskega velikega sejma: pomanjkljivo postopanje glede carinsko-spedijskih poslov pri došlem razstavnem blagu ter odprema razstavnega blaga s kolodvora na sejmšče. Z drugimi besedami: Veliki sejem je trpel na absolutni desorganizaciji spedijskih poslov.

Hvale vredno se mora poudarjati, da je ljubljanska carinarnica šla pri uvozu razstavnega blaga v polni meri na roko. Uprava carinarnice je uvidela veliki pomen sejmške prireditve in je zato vršila carinska dela čim hitreje. In vendar je bilo toliko pritožb s strani razstavljalcev. Vzrok leži ravno v tem, da tako zvani oficijelni sejmški špediter ni zmogel vseh ogromnih poslov. Dogodilo se je, da je bilo blago, ki je došlo za veliki sejem, ocarinjeno šele tik pred zaključkom in celo po zaključku sejma.

Razume se, da so utrpeli prizadeti razstavljalci občutne škode; obenem pa je mnoge izmed teh minilo veselje, da še kdaj v Ljubljani razstavijo. V interesu sejmške prireditve je, da se v tem pogledu napravi red. Ker en sam špediter vsega dela ne zmore, je pač nerazumljivo, zakaj se ti posli monopolizirajo na škodo sejmške uprave ter interesov. Zakaj se za carinska in odprema dela pri velikem sejmu ne pozovejo tudi drugi domači odpremniki, kakor Ranzinger, «Orient», Grom, Turk?

Ako bi se to zgodilo, bi bilo carinjenje dosegla blaga znatno poenostavljeno. S tem bi ne bilo pomagano le sejmški upravi in interesom, temveč tudi carinarnici. Odvoz blaga bi se lahko vršil gladko in hitro. Prepričani smo, da tudi sejmška uprava želi, da se odpravi ta nedostatek in da se najde način, ki bi omogočil točno funkcioniranje odpremnega aparata.

Industrijsko-obrtna izložba v Mariboru

(Od 15. do 26. avgusta 1923.)

V Mariboru se vrši od 15. do 26. avgusta industrijsko-obrtna izložba, združena z vrtnarsko, vinsko, umetniško in gradbeno razstavo, ki naj predloži svetu razvoj naše industrije, obrti, vrtnarstva, vinarstva, umetništva in gradbenosti. Razstava je namišljena v večjem stfju od dosedanjih prireditev, kar omogočajo prostori, s katerim razpolaga odbor kakor tudi številne predpriprave iz vseh krajev Slovenije in Prekmurja, in iz drugih krajev države.

K tej razstavi je pritegnjena tudi industrija, ki je pri nas v tesnem stiku s razvojem obrti, in je tako vsakemu podjetju dana možnost, da pokaže svetu svoje izdelke, ne da bi mu bilo treba posečati raznih velikih sejmov, ki so združeni z mnogo večjimi stroški. K udeležbi se vabijo dalje ona domača podjetja, ki se nameravajo udeležiti Ljubljanskega velesejma, ker je osnovan poseben oddelek, ki bo skrbel za pravočasni prevoz blaga iz Maribora na sejmšče v Ljubljano. Velik uspeh in številna naročila, ki so jih došli o priliki lanske Pokrajinske obrtne razstave posameznih razstavljalci, jamčijo za to, da se bo letošnje razstave udeležilo še mnogo več razstavljalcev in zlasti tudi oni «cincariji», ki so doslej nezaupno gledali na te prireditve in ostali z naročili na — cedilu.

Podlaga vsake države je gospodarstvo, predvsem pa industrija in obrt. Čimbolj sta razstaviti ti dve panogi, tem trdnješi so temelji narodnega gospodarstva in države. Zato je potrebno, da na razstavah pokažemo, kaj zmoremo. S tem na eni strani pokažemo občinstvu in vsej javnosti, kaj pridelujemo doma, na drugi strani pa izpodbijemo inozemsko konkurenco ter podpremo domačo obrt in industrijo. Moč je le v slogi. Čim več je razstavljalcev, tem večji je uspeh. Zato sleherni obrtnik, sleherni industrijalec na razstavo. Kdor ostane v zapečku, ostane svoj živ dan starokopiten in brez napredka.

Razpis oficijelnega lepaka. Razstavniki odbor je razpisal za tri najboljše osnutke oficijelnega lepaka za industrijsko-obrtno vzorčno izložbo v Mariboru po 2000, 1000 in 500 kron. Osnutki, ki bo sprejet, se nagradi seveda še posebej. Vabimo vse interese, (umetnike, slikarje itd.), da se udeležijo natečaja. Vse informacije glede besedila daje pisarna razstavnega odbora, Maribor, Aleksandrova cesta 22, telefon interurban št. 325. Osnutke je vpsolati zapečateni in označeno samo s šifro najkasneje do 8. maja ob 12. uri popoldne.

Vsa poljasnila glede razstave daje pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Aleksandrova cesta 22, telefon interurban št. 325, kamor se je obračati ustmeno, pisмено ali telefonično.

Promet beogradske borze v prošlem letu

Promet beogradske borze je tekom zadnjih starih let po številni vrednosti naraščal v mnogo manjši meri nego promet zagrebske borze; ako se upošteva padec dinarjeve vrednosti, je lani celo nazadoval. Celokupni promet na beogradske borzi (v oklopaših promet zagrebske borze) se je od 1919. gibal na stopno (v dinarjih): leta 1919. 161,837 tisoč 039.26 (78,883,608.26); leta 1920. 642,723,358.03 (610,715,234.—); leta 1921. 1,051,950,029.47 (1,248,685,079.—); leta 1922. 1,197,300,876.70 (2,186,542,053.55).

Preračunano na dolarje je znašal promet beogradske borze: leta 1919. 10.8 milijona, leta 1920. 22.2 milijona, leta 1921. 23.4 milijona, leta 1922. 16.6 milijona. Promet zagrebske borze je znašal v lanskem letu 30.3 milijona dolarjev in je bil za 12.7 milijona dolarjev večji nego promet beogradske borze.

Valutni promet je dosegel v letu 1922. na beogradske borzi vsoto 15,762,960.22 dinarjev (v Zagrebu 105,081,696 Din), a promet z devizami 1,105,786,160.48 Din, (v Zagrebu 2,029,393,348 Din). Največji promet je bil s Prago, potem po vrsti z Milanom, Londonom, Parizom, Berlinom, Dunajem, Bukarešto, New-Yorkom, Budimpešto in Zenovo, a zagrebska borza je imela največji promet z Italijo, potem s Prago, Dunajem, Londonom, Berlinom, Parizom, Curihom, New-Yorkom in Budimpešto. Promet s Prago je znašal v Beogradu (v milijonih dinarjev) 229.4 (v Zagrebu 497.9), z Milanom 199.3 (527.2), z Londonom 183.9 (207.7), s Parizom 174.8 (129.2), z Berlinom 115.0 (188.6), z Dunajem 55.3 (260.6), z New-Yorkom 41.1 (58.8), z Budimpešto 37.5 (56.7), s Curihom 37.2 (79.3).

Promet z efekti je znašal na beogradske borzi v letu 1922. samo 15.8 milijona dinarjev napram 52.1 milijona v Zagrebu. Iz deviznega in valutnega prometa na obeh borzah se da sklepati, da je Srbija tržila največ s Češkoslovaško, potem z Italijo, a območje zagrebske borze največ z Italijo in v večji meri tudi s Češkoslovaško itd. Dalje je razvidno iz gornjih števil, da je Srbija s Francijo bila v živahnih trgovinskih stikih nego prečanski kraji.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski žitni trg (20. t. m.). Postavno baška, odnosno vojvodinska postaja notirajo: pšenica 450 do 460, koruza žolta 260 do 275, defektna 200 do 250, rž 880 do 400, ječmen za pivovarne 325 do 400, za krmo 300 do 310, oves 280 do 295, fižol pisani 508 do 650, beli 450 do 500, pšenična moka «0» 675 do 700, «2» 650 do 675, «4» 625 do 650, za krmo 200 do 225, ržena 500 do 525, otrobi drobnji 160 do 170, debeli 225 do 250. Tendence mirna.

Svinjski sejem v Mariboru (20. t. m.). Dogon 267 svinj. Cene: prašiči 5 do 6 tednov stari komad 700 do 1000 K, 7 do 9 tednov stari 1200 do 1400 K, 3 do 4 mesece 1800 do 2600 K, 5 do 7 mesecev 3500 do 4200 K, 8 do 10 mesecev 4600 do 5400 K. Cene nazadovale, kupecv malo.

Dunajski žilvinski trg (19. t. m.). Na trg v St. Marxu so prignali 10 mesnatih in 395 mastnih svinj, nadalje 179 domačih, 347 madžarskih, 21 čeških in 177 jugoslovanskih goved. — Cene za kg žive teže: svinje mesnate 25.000 do 25.500, mastne 25.000 do 26.500, voli po kvaliteti 11.000 do 17.000, bikli in krave 10.560 do 13.000, mršava živina 5.400 do 10.000. Cene so narasle.

DROBNE VESTI.

— Konkurz velike firme v Skoplju. Iz Beograda poročajo, da je prišla v konkurz velika firma Kaženegro in Saljastrov v Skoplju. Tvrdisa je imela številne trgovinske zveze in je delala zlasti z Egiptom. Pasiva firme znašajo okoli 7,000.000 dinarjev.

— Za kartel jugoslovanskih tvornic čevljev. Casopisje poroča, da namerava neka jugoslovanska tvornica za čevlje započeti akcijo, da se vse take tvornice v naši državi združijo v kartel v svrhu ureditve skupne izdelave in prodaje blaga. Za vzgled bi služil kartel nemških tvornic za čevlje, ki se je nedavno osnoval.

Idrijske čipke

iz najfinejšega lanenega sukanca

prodaja

Osrednja čipkarska zadruga, Pod Trančo 1.

Vse vrste TERPENTINOVIH OLIJ

smol, voskov, lanenega olja, lanenega firneža

vedno v zalogi

LEOPOLD TEICH & CO.

WIEN, XII. Seumegasse 3.

Telefon 80-3-89.

— Vozni red in tarife paroplovnih družb v Trstu. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja interese, da so v zborniški pisarni na vpogled vojni redi tržaških paroplovnih družb «Lloyd Triestino, Cosulich, Cunard Line», dalje predpisi in določbe za tržaška blagovna odpravišča in za javna skladišča v Trstu.

— Paketi za Nemčijo. Za Nemčijo se morejo odpremljati paketi v teži do 20 kg. Za pakete v teži do 15 kg se plača 48 dinarjev, a za pakete od 15 do 20 kg 63 dinarjev.

— Delnice avstrijske Narodne banke na borzi. Dne 19. t. m. so se na dunajski borzi prvič tržile delnice nove avstrijske Narodne banke.

— Madžarsko vino za Švico. Madžarska vlada je sklenila s švicarsko vlado kontingentski dogovor, po katerem sme Madžarska z veljavnostjo nazaj od 1. januarja do 31. decembra t. l. izvoziti mesečno 50 vagonov vina (vagon po 100 hl).

— Povišanje cen premoga v Madžarski. Zaradi povišanja prevoznine za premog na državnih železnicah nameravajo madžarski premogovniki znatno povišati cene. Zaloge premoga v Madžarski so zaenkrat zadostne. Iz inozemstva se uvaža zelo malo premoga, v glavnem zaradi težko pri nabavi deviz.

— Zlati carinski nadavek v Nemčiji znaša od 25. aprila do vključno 1. maja 502.900 odstotkov.

2 Lanz-lokomobili

in sicer ena s 27 efektivnih PS., druga s 45 PS., nadalje Hofmannov polnojarmenik s 800 mm širokim okvirjem, motor za krožni tok 45 PS., in paralna krožna žaga, se takoj poceni prodajo, od postaje Maribor.

M. Podlesnik, Rosenheim, Adelzreiterstraße 10 (Bayern).

Naprodaj sta 688

dva kočirna vozova

in varaždinski voz. Vsi po štiri sedežev.

Josip Stanjko,

Jugoslovanski trg. 3, Maribor.

Proda se po ugodni ceni

plišasta preproga

dva metra dolga, tri metre široka. Naslov pove Anončni zavod DRAGO BESELAJ IN DRUG, Ljubljana, Sodna ulica 5. 673

Posestvo

se proda, sestojee iz zidane, z opeko krite hiše in gospodarskega poslopja, pol orala vinograda, 1 oral njive, pol orala travnika, pol orala hote in sadonosnik z okoli 600 drevesi raznih vrst, na lepem 1/2 ure oddaljenem prostoru od trga in kolodvora.

Cena 175.000 Din.

Posredovalci izključeni. Povprašati je pri Janko Stiška, v St. Jurja ob j. žel. 672

- 2 tovarna avta Praga,
- 3 do 5 tonska,
- 1 tovorni avto Tatra,
- 5 tonski,
- 1 Fiat-Torino 15 er,
- 1 priklopni voz 3 tonski,
- vsi s polno novo gumo, skoraj novi, dalje
- 1 luksusni Puch, tipa XII,
- popolnoma nov,
- 1 luksusni Puch, tipa VIII,
- malo rabljen

na prodaj

po ugodni ceni pri

Avtozavodih E. Rosa,

Ljubljana, Poljanska cesta 69,

telefon šte. 541. 660

Naznanilo.

Prodajam razno manufakturno blago, suknjo, hlače, kambrike, blago za žimnice po znatno nižanih cenah.

Nakup ugodno! Oglejte si cene!

615

IVAN KOS, LJUBLJANA

Manufaktura
Celovška cesta šte. 2
(Seidlova hiša)
Šiška.

Podružnica:
Trgovina manufakture
in perila za delavstvo
Sv. Petra cesta šte. 23.

Theodolite, tachymetre, nivelacijske instrumente, planimetre, pantografe, nivelacijske in trasirne letve, merilne trakove, libele, logaritmi računal, šablone za pisma, trioglata, prismaticna in druga precizna merila; risalna orodja, risalne stole, aparate za svetlotisk, svetlobne, prozorne in druge tehniške papirje ima stalno v zalogi

Viljem Sequardt

delavnica za precizno mehaniko

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 4 (na dvorišču).

Vsa v stroko spadajoča popravila se izvrše točno in solidno.

80

„JAMSKI LES“

smrekov ali jelkov od 10 cm debeline na tankem koncu in od 3 m dolžine naprej kupi vsako množino franko vagon kranjskih postaj:

666

Šentlanski premogovnik, Krmelj - Dolenjsko.

Loysko društvo Radeče pri Zidanem mostu naznanja tužno vest, da je njega društveni ustanovni član in odbornik, gospod

EMIL GMAJNER

bivši hotelir in posestnik

dne 20. aprila 1923 v sanatoriju v Zagrebu preminul.

Pogreb se vrši v nedeljo dne 22. aprila t. l. popoldne

Ohranimo mu časten spomin!

Radeče pri Zidanem mostu, dne 21. aprila 1923

681

Potrjim srcem javljam tužno vest, da je naša dobra, skrbna, ljubljena mamica, ozir. stara mama, gospa

Filipina Smola

vdova višjega sod. svetnika v pokoju

danes ob 12. uri v starosti 65 let mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajke bo v ponedeljek dne 23. aprila 1923 ob 3 uri popoldne.

Novo mesto, dne 21. aprila 1923.

Prosimo tihga sočalja.

Žalujoči ostali.

686

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze sočutja povodom smrti našega nepozabnega brata, gospoda

Josipa Sitterja

višjega sodnega svetnika v pokoju

izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem, kakor tudi okraj. tajniku Ivanetiču, ravnatelju Križničju, družini Kresnik in Petek, dr. Hudelistu iz Brezice za ganljivi govor, Sokolu, Čitalnici, podružnici C. M. D., Glasbeni matici, vsem gospodom iz sodišča, odvetnikom, koroškim rojakom, vsem udeležencem iz Hambora, Brezice, Sočanja, Slovenjgradca, Vučenice in vsem ostalim gospodom iz Ljubljane itd. najlepšo zahvalo za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Brezice, dne 21. aprila 1923.

Rodbina Sitterjeva.

689

Zahvala.

Vam vsem, ki ste spremili našega nepozabnega

Janka Suhadolnika

na njegovi poslednji poti, dalje Vam vsem, ki ste mu poklonili krasno cvetje, ga tolažili v trpljenja polni bolezni, ter vsem onim, ki ste izrazili svoje sočustvovanje, se tem potem najiskrenejše zahvaljujemo.

Prav posebno zahvalo pa izrekamo čč. duhovščini, bratom Sokolom za častno stražo in spremstvo, narodni čitalnici in pevskemu odseku za ganljive žalostinke, požarni brambo, obrtni zadrugi in zadrugi trgovskih vrtnarjev za Slovenijo in Ljubljani, ter g. županu z občinskim odborom. Iskrena hvala tudi za poslovilne govore.

V Kranju, dne 20. aprila 1923.

Žalujoče rodbine

Suhadolnik, Ravnik, Ažman.

687

„Krvavi kardinal“ Zgodovinski roman

Te besede je izustil menih s ponosom in veličanstvom, ki ne trpi ugovora. Potem se obrne h kardinalu ter ga pozove:

«Nadaljujte z izpraševanjem!»
Richelieu je tako zmeden, da niti ne poskuša prikriti svoj strah.
«Tako torej...» nadaljuje s slabotnim glasom, «... jutri bi torej jaz moral biti...»
«Ubit, da!» konča brezobzirno pater Jožef. In sicer v Fleuryju. Je li tako?»
«Da, gospodi!» potrdi Louvigny.
«Dobro! Sedaj prosim imena zarotnikov!»

Louvigny jame sedaj trepetati. Richelieu je pa bil svoj strah že premagal in je zopet miren.

«Pomislite, da ste storili že korak, katerega preklicati več ne morete. Samo še naprej, nič več nazaj! Za vami se odpira prepad! Zato nadaljujte brez nepotrebnega razburjenja. Prosim, za imena!»
«Chalais!» krikuje Louvigny z nepopisnim izrazom nelzprosnega sovraštva.

«Dobro sem vedel!» klikne Richelieu. «Oj, ta...»

Pater Jožef ga z novo kretnjo takoj pomiri.

«Potem?» vpraša Siva eminence. «Gospodje de Chevers, de Liverdan, de Busiere in de Fontailles.»

«To so anžovinski plemiči, zelo udani in prijateljski z njegovim kraljevskim visočanstvom, vojvodo anžovinskim,» doda pater Jožef z značilnim poudarkom.

«Gospod vojvoda de Vendome!» nadaljuje Louvigny obotavljaje.

«Potem?»
«Gospod de la Vallette!»
«Hej!» vzklikne kardinal. «Epernon se me boji, zato pošilja svojega sina v boj!»

«Potem?» vpraša pater Jožef.
Louvigny sope, obraz se mu je iznova spalil.

«No, potem?» vprašuje pater Jožef. «Povejte, ali pa, pri Bogu, nočoj bomo aretirali vojvodinjo de Chevreuse in pričeli z žrtvami!»
«Gospoda de Bouteville in markiz de Beuvron!» nadaljuje Louvigny gluho.

«Potem? ... Udarite, ali pa udarim jaz!»
Louvigny si pokrije lice in zajavka: «Ženska ... Oj, strašno je ... izdati ženo!»

«Tem slabeje zanjo! Ime! Ime zarotnice!»

«Gospodična des Lespars!»

«Aha!» bruhne zopet kardinal. «Sedaj naj bi bil tukaj moj dragi brat, ki jo je vedno branil!»

«Tiho!» ukaže pater Jožef, in nadaljuje izpraševanje.

«Nikdo drugi, to so vsi!» si oddahne Louvigny.

«Hej, gospod, vi lažete!»

«Gospod ...»

«Vi lažete!»

«Jaz? ... Oh ...»

In Louvigny zaihti in zarenči:

«Da, sedaj mi smete brez kazni očitati, da lažem ... tudi udariti me smete za uho ... nisem več plemič.»

Bil je, kakor pred smrtjo. Imel je na ustnicah sicer ime, toda to ime je bilo strašno ...

«Povejte ime!» pravi Siva eminence. «Se to ime ali pa vas vaše izdajstvo ni rešilo pred moriščem, na katero spadate, ker ste bili doslej sokrivi in ker te krivice nočete popraviti s tem, da poveste vso istino! Ali ste mu tako vdani?»

«Kraljev brati!» zaihti sedaj Louvigny.

In pade na tla, v vsej svoji dolžini, brez zavesti. Na ustnicah se mu pojavijo pene.

«Da, sedaj so vsi!» potrdi pater Jožef. In si obriše znoj z čela.

Potem se s koncem svojega čevlja dotakne izdajalčevega trupla in pravi kardinalu: «Ukažite, naj odneso to cumjo, da si odpomore ... Midva se morava še pogovoriti ...»

— — — — —

V ponedeljek zjutraj prijaše v Longjumeau kapucin na mežgu. Pred «Zlatim fazanom» razjaše. Toplo je. Brez

dvoma je kapucina feja napotila, da se tukaj ustavi.

Trebušast in rdeč gostilničar se v lastni osebi prikaže na vratih, da pozdravi novega gosta. Smehlja se mu priklanja in ročno ukaže dečku, naj povede došlečevega meža v blev. Došlec sam pa koraka za gostilničarjem v notranjost zgradbe. Vkljub vročini si ni pomaknil kapuce na tilnik, ter se očividno skriva pod to svojo vročo streho.

«Tukaj sem, prečastiti oče, prosim vas, tukaj le ...» ponižno vodi debeli gostilničar.

Toda kapucin očividno že sam prav dobro pozna notranjost gostoljubne hiše, v kateri se nahaja, in kar naravno stopa k vratom, ki vodijo v posebno sobo, obrnjeno na zadnje dvorišče.

«Prečastiti oče,» ponižno pravi gostilničar, «nikar ne stopajte v to sobo, kajti tja se slišijo vse sirove in brezbožne kletvice kakšnih dvanajst lanknehtov, ki so prispeli nekako pred pol ure ...»

Kapucin pa niti ne posluša poštenjaka, marveč odide kar naravnost v sobo.

«Presneto je vroče ...» pričenja gostilničar iznova razgovor. «Na sredo pa imamo tukaj vse, kar je potrebno za pobijanje vročine, sveže hladno vince in ... oh, oh, oprostite, nisem vedel ...»

Kapucin je bil z enostavno kretnjo odstranil kapuco z glave in odkril glavo in obraz. Gostilničar se priklanja tako globoko, kakor mu to le dovoljuje njegova obilnost, menih pa enostavno pokaže s prstom na vrata, izza katerih prihaja prej omenjeno vpitje, preklinjanje in sirove šale, stopi potem proti drugim vratom, in predno odide skozi nje v sosednjo sobico, ukaže:

«Povejte Saint-Priacu, naj se mi javi tukaj!»

In gostilničar odhiti z vsemi znaki največje naglice in globokega spoštovanja.

Sam sedaj kapucin sede na stolček, položi komolce na mizo in razmišlja. Niti najmanj ga ne vznemirjajo tudi semkaj prihajajoči glasovi, vrisi in

šale sosednjih razgrajčev. Zdi se, da jih menih sploh ne sliši. Kmalu potem vstopi Saint-Priac in se globoko in spoštljivo prikloni ter strumno obstoji pred menihom, kakor vojak pred visokim veliteljem. Tako pričakuje, da ga menih nagovori. Toda menih molči. Zdi se, da sploh ni zaznal, da je Saint-Priac prisoten. Zato se končno ta odloži, da opozori na svojo prisotnost in spregovori:

«Pričakujem ukazov, ki mi jih velepospotovani pater Jožef naloži.»

«Čakajte, gospodi!» kratko odgovori Siva eminence.

To čakanje traja dobre četrte ure. Nazadnje se zasliši od zunaj gluhi petek in šum, kakor da prihaja večja četa konjice. Zares se takšna četa ustavi pred gostilno, velika vrata na dvorišče se odpro, četa zajaše na dvorišče, tukaj razjaše in se vojaško razvrsti. Pater Jožef se redaj zgane, vstane, stopi k oknu in ga odpre. Potem pokaže Saint-Priacu teh petdeset dragoncev, ki stoje na dvorišču z orožjem ob nogi, vsak mož pri glavi svojega konja, vsak čas pripravljen, da zopet zajaše.

«Razumem!» javi Saint-Priac. «Etilska ekspedicija se ponavlja.»

«Da!» potrdi pater Jožef. «Samo da to pot niso tukaj stražniki Njegove eminence, marveč kraljevi vojaki!»

Saint-Priac se zdrzne in vpraša: «Ali pomeni to, da ne rabite več mojih dečkov?»

«Uganili ste!» potrjuje pater Jožef.

«Gospod kardinal se je odločil, da izvrši nalogo, poverjeno vam, raje odprto in v imenu kraljevega!»

Potem zapre kapucinski prior okno in se povrne na svoj sedež.

«Ti dragunci, pravi, se podajajo v Fleury, kjer bodo aretirali nekatere plemiče, ki so padli pri kralju v nemilost. Pravilno ste torej razumeli, da ne potrebujemo več onih tako zvanih »dečkov«, ki ste jih pripeljali seboj.»

Saint-Priac se nervozno prikloni in stopi za korak nazaj, da bi se odstranil.

«Čakajte!» ukaže pater Jožef. «Če vaši dečki niso več potrebni nam, je mogoče, da jih boste potrebovali vi sami!»

«Aha!» si misli Saint-Priac veselo, «torej vendar! Sedaj torej šele prihaja ono naročilo, ki je prav za prav meni namenjeni ukaz!»

«Dragunci bodo izvršili svoj ukaz. Za nje se ne brigajte. Med plemiči pa, ki bodo ali so zbrani v Fleuryju, se nahaja tudi neka ženska ...»

Saint-Priac zavzdihne.

«Ta ženska je Anais de Lespars ...»

«Anais!» krikuje Saint-Priac.

«Evo, kaj vam jaz svetujem!» pravi pater Jožef. «Vzemite svoje dečke, glejte, da ostanejo kar najbolj mogoče neopaženi in odidite naravnost v Melun. Tamkaj čakajte, da pridejo dragunci mimo, sledite jim od daleč, glejte pa, da prispete v Fleury istočasno z njimi in potem ravnajte, kakor bodo nanesle prilike in po lastnem prevdaru. Ne pravim vam nič drugega, kakor da se lahko okoristite pri tej priliki, če hočete. V slučaju, da dobe dragunci gospodično de Lespars v svoje roke, najbrže ne bo nobena sila več mogla preprečiti, da se nad njo izvrši pravica kralja.»

«O, da!» si misli Saint-Priac. «In ker bi ona v tem procesu kot obtoženka povedala vse, kar ve, in ker hoče kardinal za vsako ceno preprečiti baš, da bi ona govorila, ... da, da, ... razumem! ... Monsinjur, hvala vam!» pravi potem glasno, «in mislim, da vam smem zatrditi, da gospodična de Lespars ne bo aretirana, namreč ne od dragoncev.»

«To je pa vaša stvar! Ne pozablajte, da je ta plemkinja namenjena prav za prav vam in da kardinal mnogo misli na njo in na vas. Zato je pač potrebno, da vemo, kakšna je njena usoda. Pridite nočoj v kardinalovo palačo, da boste povedali, kam ste spravili svojo zaročenko. Pojdite sedaj ...»

Saint-Priac se globoko nakloni in mrzlično odhiti. Radost ga hoče kar zadušiti.

«Čakajte ... zadnjo besedo žel!» vikne pater Jožef, ko je možakar že pri vratih. «Mogoče je, da se vaš zakon sklene nočoj. V to svrhu je gospod kardinal pripravil že vse potrebno ... Pojdite sedaj ...!»

== Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji ==

R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice

Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zacinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi saprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjav: Ranzinger. Interurban telefon 60.

== Gradbeno podjetje ==

Ing. Dukić i drug

Ljubljana

Bohoričeva ulica št. 24.

UNDERWOOD

pisalni stroj

zastopstvo za Slovenijo:

FRANC BAR, Ljubljana,

Cankarjevo nabrežje št. 5, telefon 407. 621

Razburljivi časi?!

Zapahnite duri in ne pustite nervoznosti vsaj v lastni dom! Pijte **ŽIKO**, ki je edina kava svoje vrste v Jugoslaviji. Dobi se v vseh boljših trgovinah.

Pražarna „ŽiKA“, d. z o. z., Ljubljana, Rožna dolina.

STEGU IN DRUGI

pisarna v Ljubljani, palača Ljublj. kreditne banke, Dunajska cesta 1^b, III. nadstr.

Koncesionirano podjetje za: vodovodne inštalacije, parne in vročevodne kurilne naprave, popravilo in postavitve kotlov za visoki pritisk, parne napeljave, lastna delavnica za stavbno in strojno ključavničarstvo na Viču-Gilce 5.

Specijalno podjetje za napravo in dobavo: modernih žag, transmisij in strojev za obdelavo lesa. 77

Zdravilišče Rogaška Slatina.

Sezona: Maj - september.

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni. — Cene zmerne. Pred in po sezoni znaten popust. — Največja udobnost.

Zahtevajte prospekte! **Ravnateljstvo zdravilišča.**

Posjetoci Zagrebačkog velesajma

Ne zaboravite si prigodom posjeta Zagreba nabaviti prvo i jedino domaće djelo bez kojega nije niti jedna domaća radnja, a to je

„TERMINOLOGIJA TRGOVAČKIH ZNANOSTI“

od dra Deželića. Dobiva se na samom Zagrebačkom Zboru, a naručuje izravno kod „Privredne knjižare, Zagreb, Peščenica VI, br. 2.

BERSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije so kakor usnena! Najbolje varstvo proti vlagi i mrazi!

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 46

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

Lastne hladilne naprave. — Lastna prodajna mesta v največjih tržiščih inozemstva.

USTRELJENO DIVJAČINO

srne, divje koze, divje prašiče, zajce, fazane, jerebice, ključače, divje race

kupuje

veak čas in vsako množino po najvišjih cenah od oddajnih postaj

E. VAJDA, veletrgovina z divjačino

ČAKOVEC, Medjimurje, Jugoslavija

Brzjav: VAJDA, ČAKOVFC — Telefon Interurb. šte. 59, 4, 3.

Večje love prevzamemo potom naših organov od lovišč.

SOLIDEN IN TOČEN OBRAČUN. 79

Meščanska Korporacija v Kamniku

razpisuje

službo gozdarja

s fakultetno izobrazbo.

Eventuelno stalno nameščenje po zadovoljivem enoletnem provizoriju.

Ponudbe je staviti do 20. maja 1923 na gospodarski odbor Meščanske Korporacije v Kamniku.